BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Conferință de presă

Raport asupra stabilității financiare 2015

Liviu Voinea

Viceguvernator

București, 6 octombrie 2015

Structura prezentării

- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

Structura prezentării

- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

Harta riscurilor la adresa stabilității financiare

	Nu există risc sistemic sever
	Risc generat de incertitudini externe privind creșterea economică mondială, starea sistemului financiar internațional, posibila inversare a tendinței descendente a ratelor de dobândă pe plan internațional și modificări ale sentimentului investitorilor
	Risc de revenire pe plan intern la politici economice prociclice
	Risc de menţinere a unei evoluţii modeste a activităţii de creditare a sectorului companiilor nefinanciare, în condițiile existenței unui potențial de creștere sustenabilă
	Risc de contagiune dinspre sectorul bancar din Grecia
	Risc de credit asociat stocului de credite, în contextul creșterii ponderii creditului în monedă națională
	Risc generat de situaţia geopolitică din Orientul Mijlociu, cu posibile consecințe asupra pieței unice europene

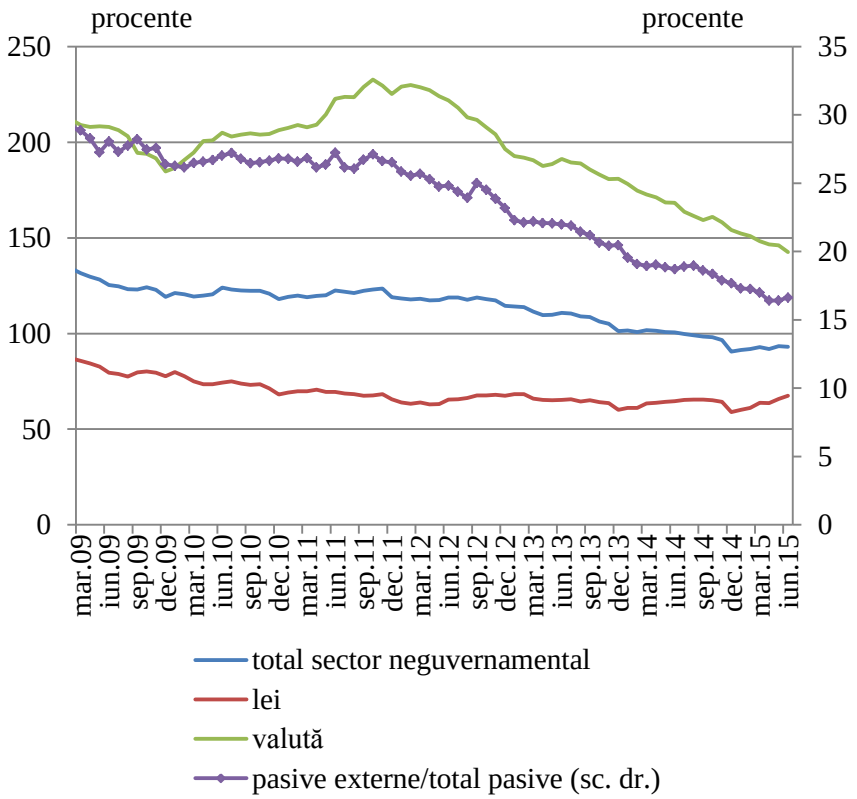
Structura prezentării

- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

Îndatorarea sectorului privat nefinanciar (I)

- Indicatorul credite/depozite s-a ajustat considerabil, ajungând la un nivel subunitar, considerat adecvat din punct de vedere macroprudențial.
- Continuarea ajustării indicatorului credite/depozite ar putea deveni contra-productivă, deoarece ar afecta creditarea.
- Lichiditatea instituțiilor de credit s-a îmbunătățit, corectându-se un dezechilibru acumulat în perioada anterioară crizei financiare globale.

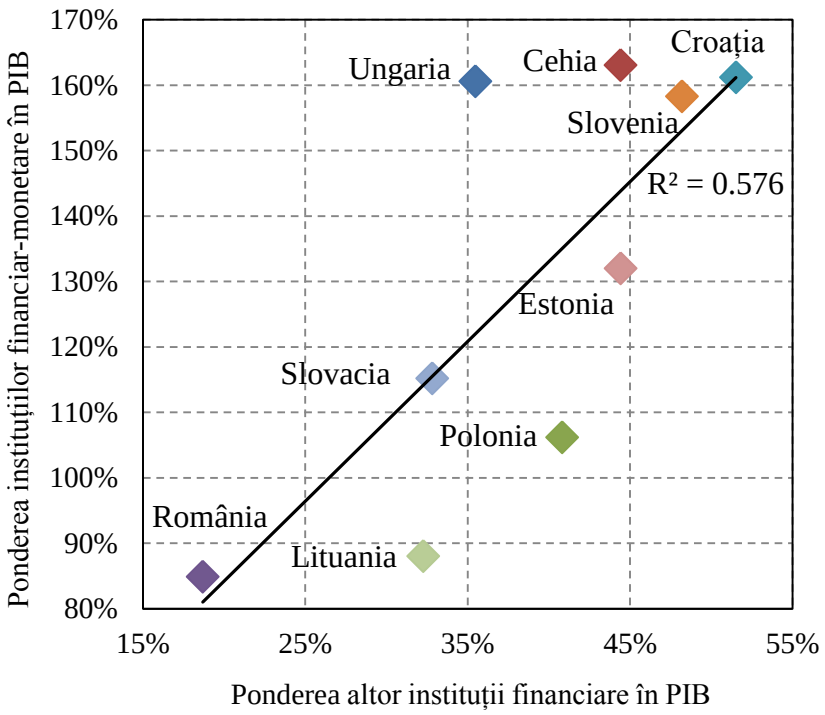
Raportul credite/depozite

Sursa: BNR

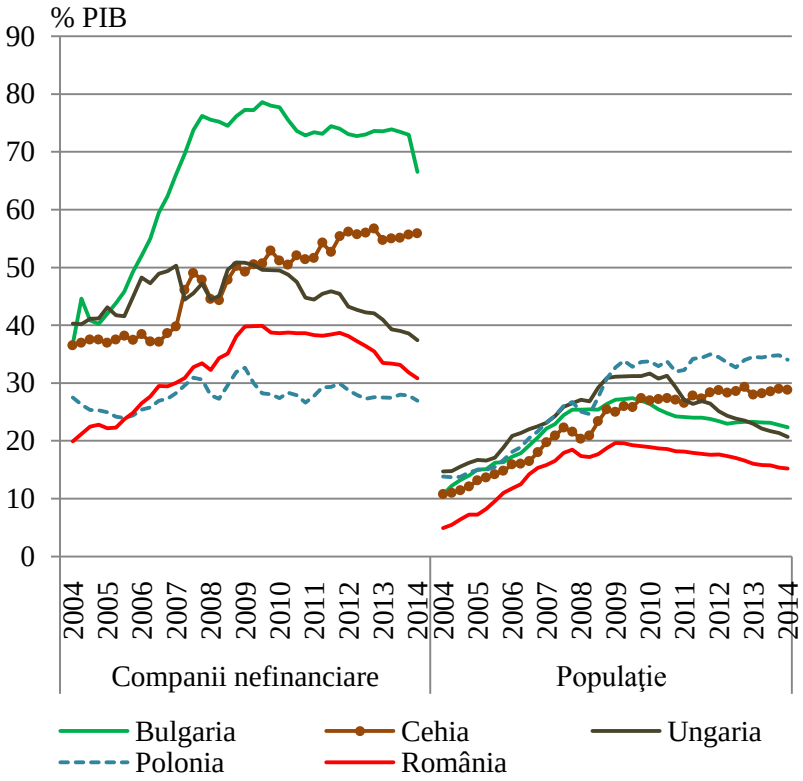
Îndatorarea sectorului privat nefinanciar (II)

Dimensiunile relative ale sectoarelor financiare bancare și nebancare în statele din zona CEE

Sursa: BCE, Conturile financiare naționale

Îndatorarea companiilor și a populației

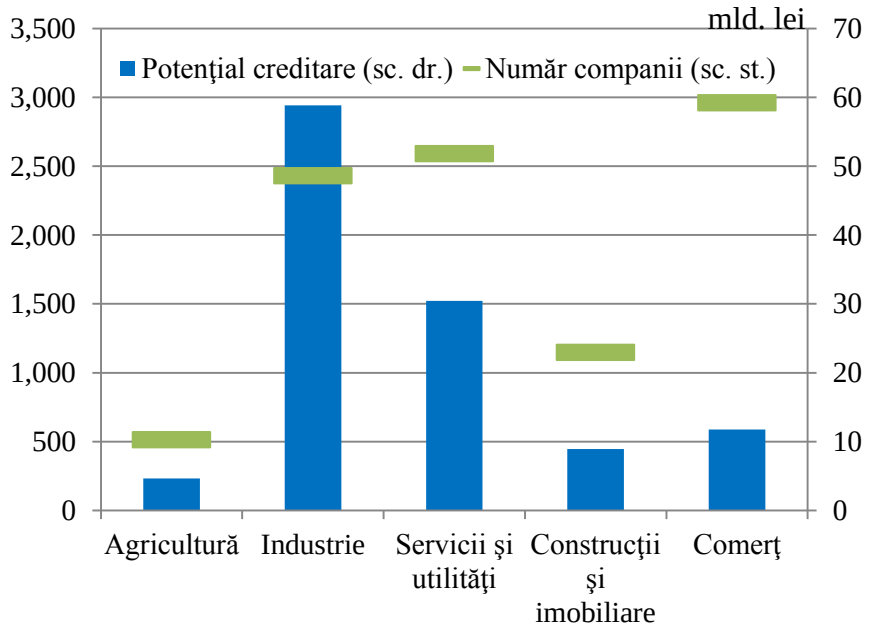

Sursa: BCE, Eurostat, Reuters, calcule BNR

Îndatorarea sectorului privat nefinanciar (III)

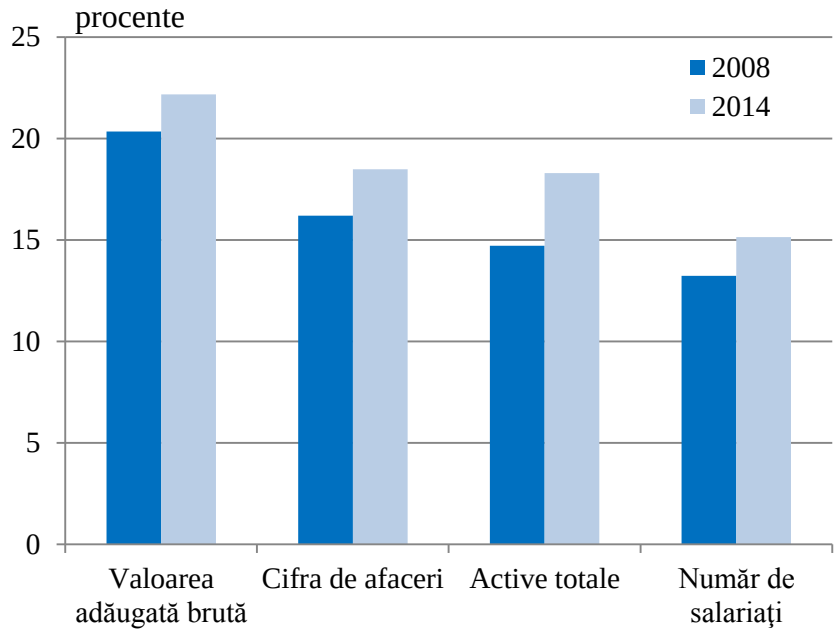
- Există potențial de creditare sustenabilă: aproximativ 10.000 de companii foarte performante (selectate pe baza criteriilor de profitabilitate și investiții) și cu rol important în economie au un grad de îndatorare scăzut şi ar putea susţine un volum de creditare semnificativ.

Volumul potenţial de creditare pentru cele mai performante companii, decembrie 2014

Sursa: MFP, calcule BNR

Rolul în economie al companiilor nefinanciare cu potenţial sustenabil de creditare

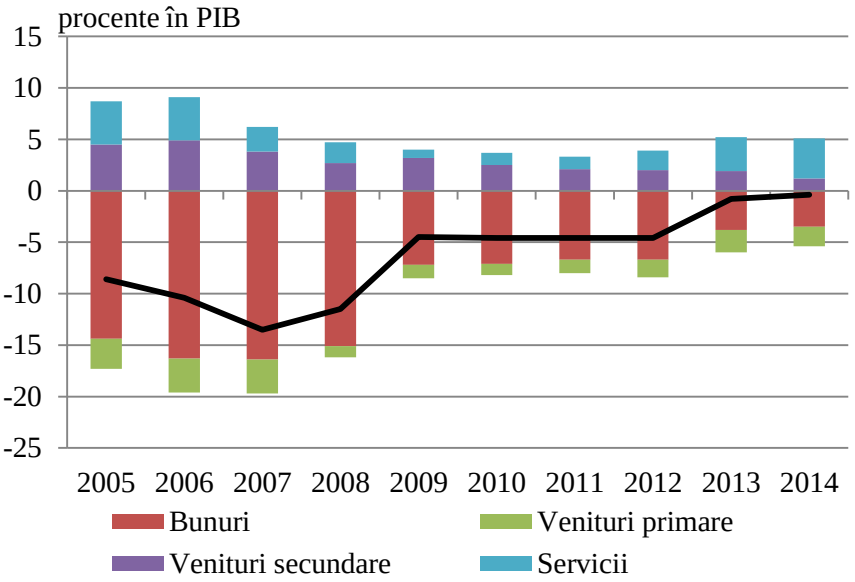

Sursa: MFP, calcule BNR

Echilibrul extern (I)

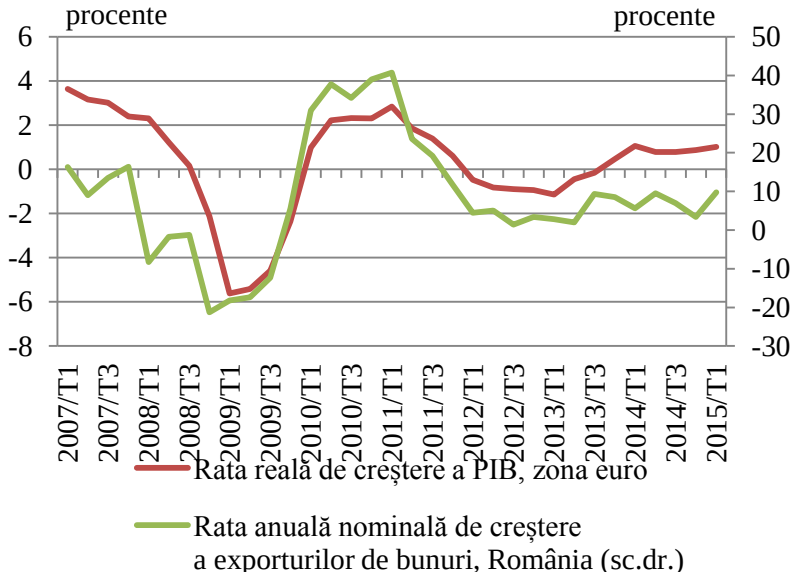
- Deficitul de cont curent, vulnerabilitate importantă la debutul crizei financiare în anul 2008, este acum la valori sustenabile (ajungând la 0,4% din PIB în anul 2014). România nu are probleme privind balanța de plăți.
- Dinamica exporturilor autohtone este puternic influențată de situația economică din țările membre ale zonei euro.

Evoluţia contului curent agregat şi pe componente

Sursa: Eurostat, calcule BNR

Creşterea economică în zona euro şi dinamica exporturilor României

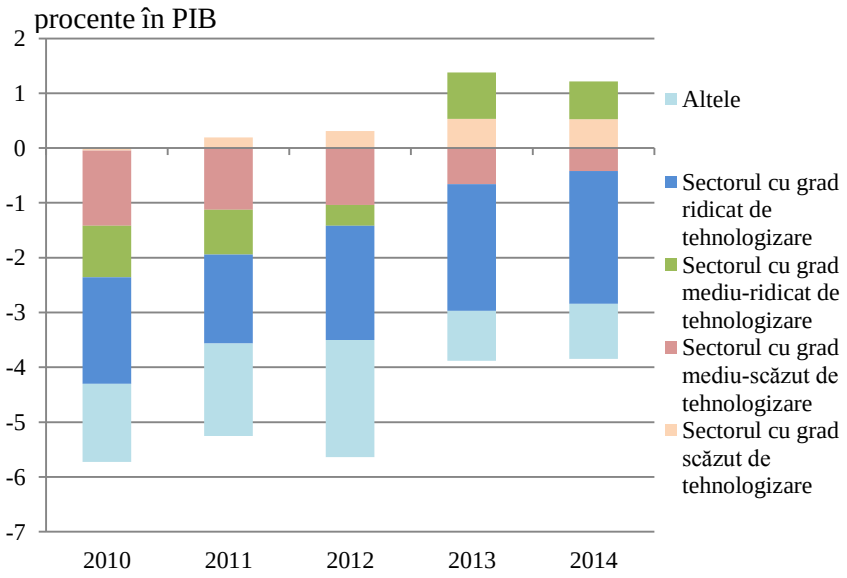

Sursa: Eurostat, calcule BNR

Echilibrul extern (II)

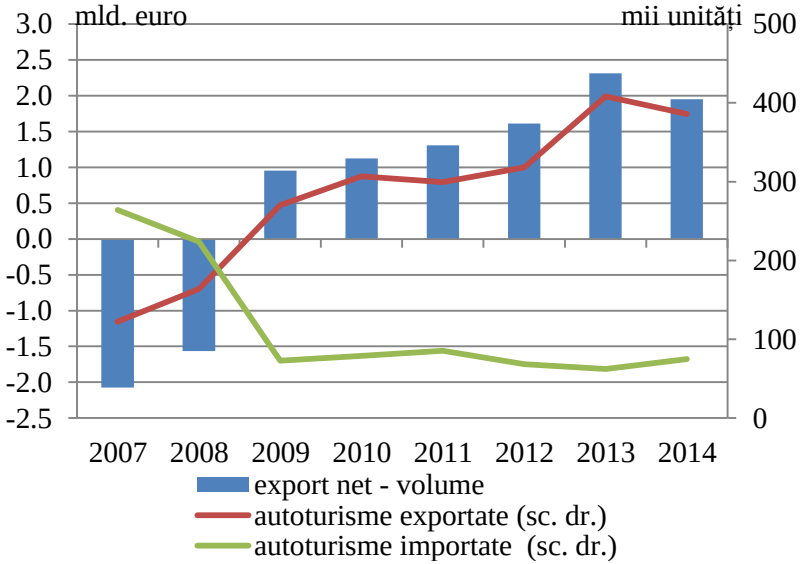
- Ritmul de creștere a exporturilor românești: 6,6% față de 4,4% media UE, deși costurile unitare cu forța de muncă au crescut ➡ a scăzut importanța factorilor de competitivitate prin preț în evoluția exporturilor, și a crescut valoarea adăugată a exporturilor.
- În anul 2014, 41,5 la sută din exporturi au fost cu grad mediu și ridicat de tehnologizare – în stagnare față de 2013 și în creștere de la 37,8 la sută în 2011.

Balanţa comercială a bunurilor, după criteriul valorii adăugate încorporate

Sursa: INS, calcule BNR

Comerțul exterior cu autoturisme

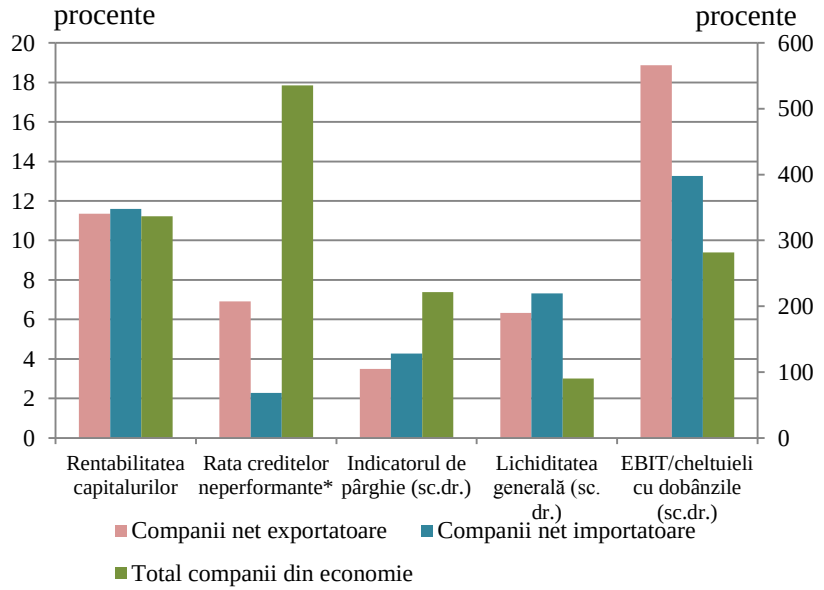

Sursa: INS, calcule BNR

Echilibrul extern (III)

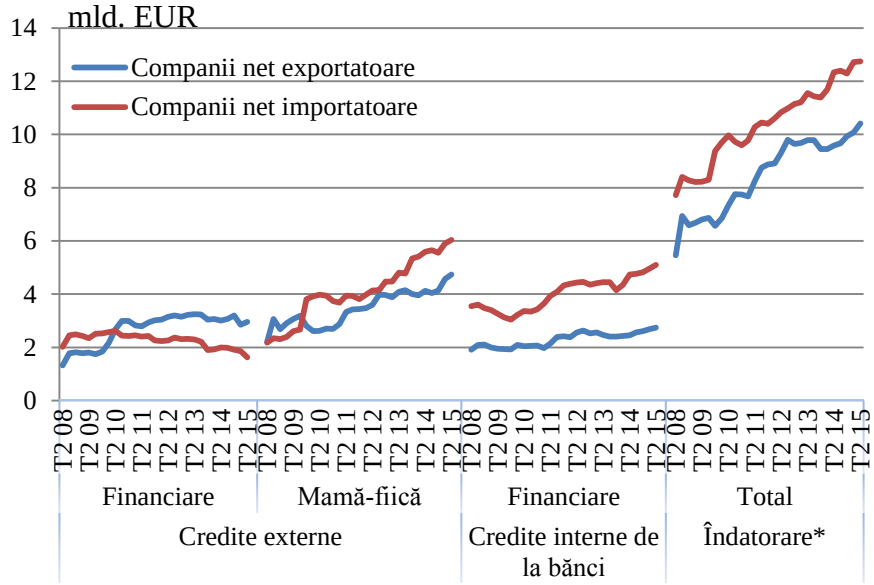
- Sănătatea financiară a firmelor de comerţ exterior rămâne superioară economiei în ansamblu, dar…
- …firmele de comerț exterior se finanțează preponderent de la instituții financiare nerezidențe și de la companiile “mamă”.

Indicatori pentru companiile de comerţ exterior comparativ cu sectorul companiilor nefinanciare (decembrie 2014)

Sursa: MFP, BNR, INS

Finanțarea companiilor de comerţ exterior (fără finanțarea de la IFN autohtone)

Sursa: BNR, INS

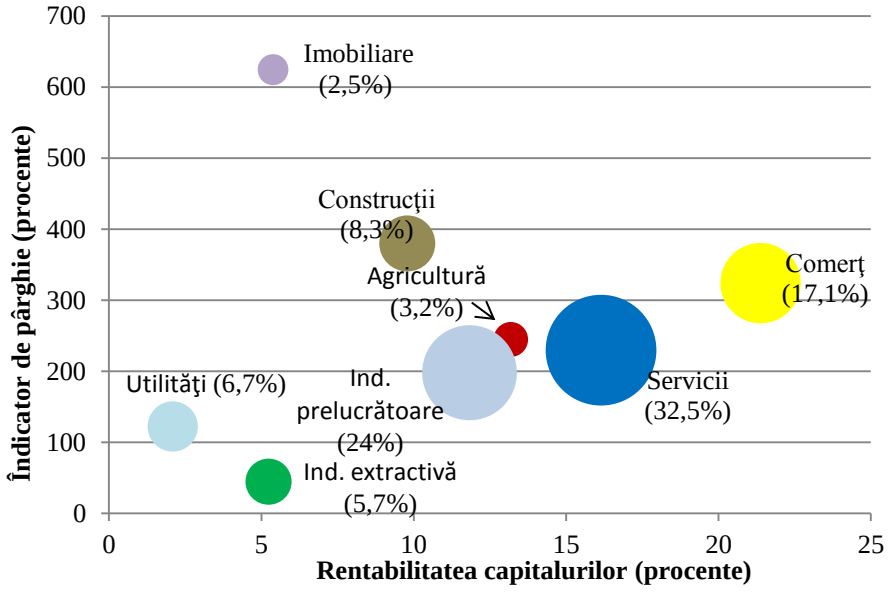
Structura prezentării

- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

Companii nefinanciare (I)

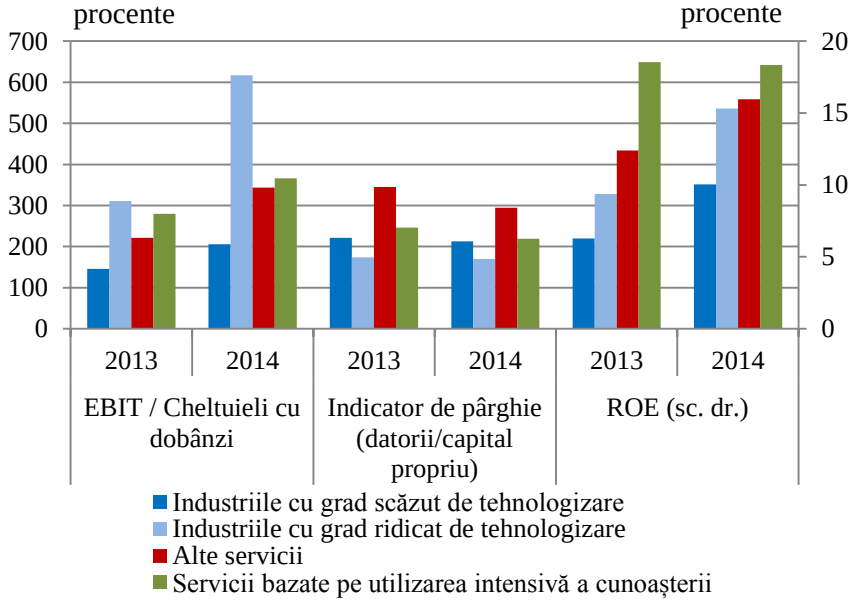
- Sectoarele de activitate cu rentabilitatea cea mai mare sunt comerțul, serviciile și agricultura.
- Firmele care activează în sectoare producătoare de bunuri şi servicii cu valoare adăugată mare şi cu aport sporit tehnologic au cunoscut o îmbunătăţire a performanţelor.

Performanța financiară a firmelor în funcție de sectorul de activitate (2014)

Sursa: MFP, BNR

Indicatori de sănătate financiară a sectorului companiilor - grupare după criteriul tehnologic

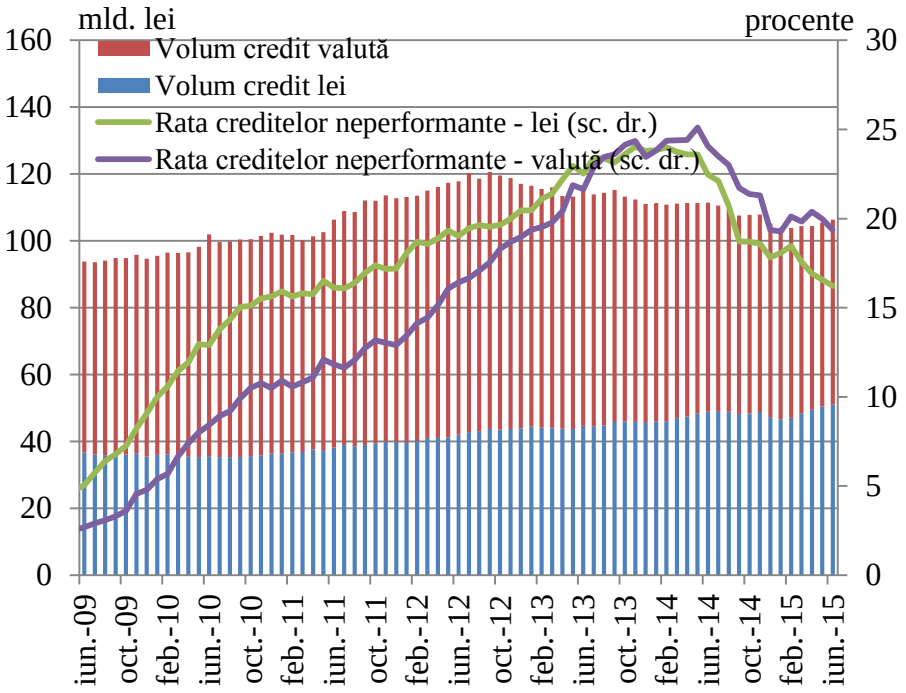

Sursa: MFP, BNR

Companii nefinanciare (II)

- Creditul în valută, deși încă majoritar, este în scădere.
- Volumul creditelor neperformante s-a diminuat semnificativ, atât datorită procesului de curăţare a bilanţurilor de către instituţiile de credit, cât şi a diminuării ratei de deteriorare a calităţii portofoliului.
- Este necesară continuarea implementării de către bănci a unei politici de creditare prudente, cu exigențe superioare pentru firmele care nu sunt acoperite la riscul valutar, pentru îmbunătățirea calității activelor bancare.

Creditele neperformante în funcţie de moneda de denominare a creditului

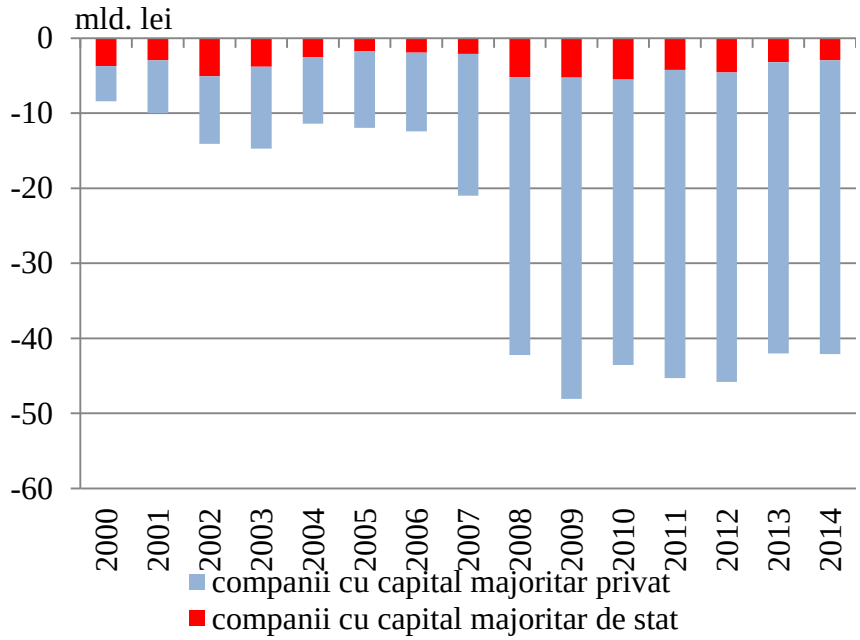

Sursa: BNR

Companii nefinanciare (III)

- Principala vulnerabilitate a firmelor rămâne indisciplina financiară.
- Pierderile companiilor s-au menținut la un nivel ridicat, chiar în condiţiile în care cadrul macroeconomic s-a îmbunătăţit semnificativ.
- Pierderile înregistrate de sectorul companiilor nefinanciare în anul 2014 au fost de 42 miliarde de lei (circa 9,4 miliarde euro), sectorul privat având cea mai mare contribuţie (39 miliarde lei, respectiv 8,7 miliarde euro). Întreprinderile de stat cu rezultat net negativ cumulează pierderi în valoare de 3 miliarde lei (aproximativ 0,7 miliarde euro).

Evoluția pierderii agregate a firmelor cu rezultat net negativ, după forma de proprietate (valori nominale)

Sursa: MFP, ONRC, calcule BNR

Companii nefinanciare (IV)

- Firmele care funcționează timp îndelungat pe pierderi sau care manifestă indisciplină financiară distorsionează concurența din economia reală, generează efecte asupra inflației și diminuează valoarea adăugată brută în economie, respectiv PIB.

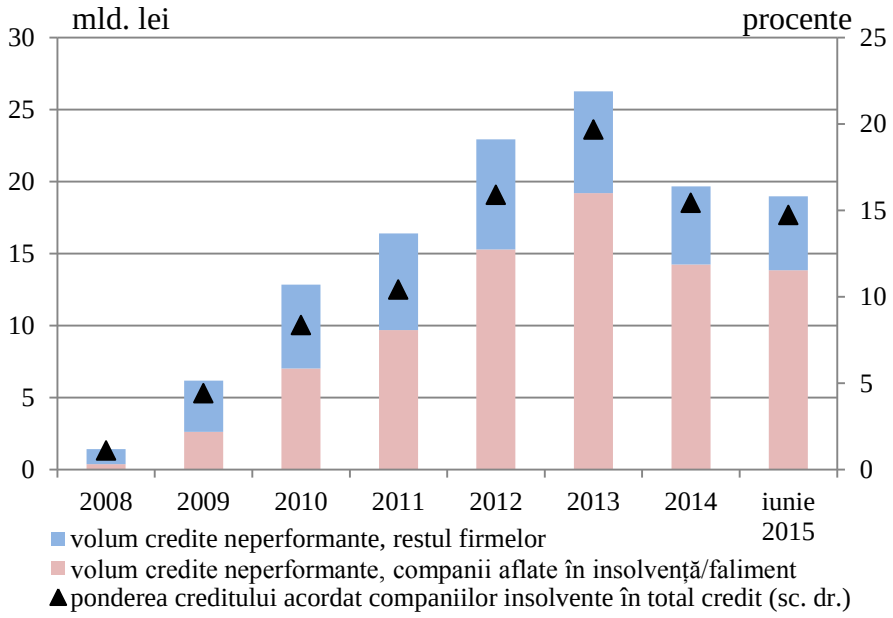
- Înregistrarea unor rezultate negative în mod repetat duce la erodarea capitalului şi, implicit, la creşterea gradului de îndatorare. 75 la sută dintre firmele cu pierderi aveau în anul 2014 capitaluri proprii negative. La nivelul economiei, există 285,6 mii de firme cu capital negativ (48 la sută din numărul total de firme), în condițiile în care aproape o treime dintre companii au înregistrat capitaluri proprii negative în ultimii trei ani.

- Observăm frecvența ridicată a creditelor acordate de acționarii privați propriilor firme cu pierderi. Soldul acestor împrumuturi era, la sfârșitul anului 2014, de 87,3 miliarde lei (ceea ce reprezenta 24 la sută din datoria totală a companiilor respective), din care: 63,9 miliarde lei direct de la acționari și 23,4 miliarde lei de la entități afiliate din cadrul aceluiași grup economic.

Companii nefinanciare (V)

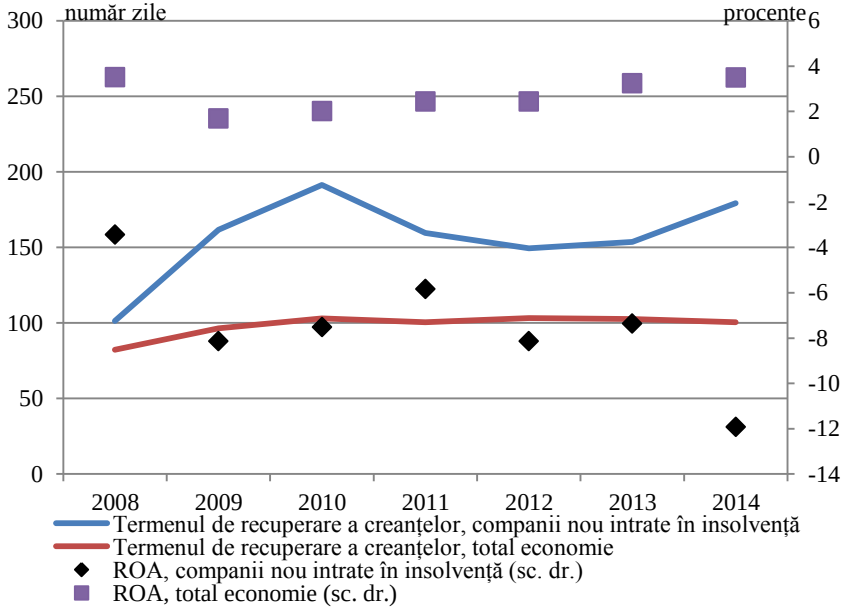
- Firmele insolvente generează și cea mai mare pondere a creditelor neperformante.
- În anul premergător declanșării procedurii insolvenței, firmele respective prezentau o profitabilitate negativă, precum și o eficiență a utilizării activelor sensibil mai redusă comparativ cu restul companiilor.

Creditele neperformante generate de companii aflate în insolvenţă/faliment

Sursa: ONRC, MFP, CRC, calcule BNR

Sănătatea financiară a firmelor nou intrate în insolvență în anul anterior declanșării procedurii de insolvență

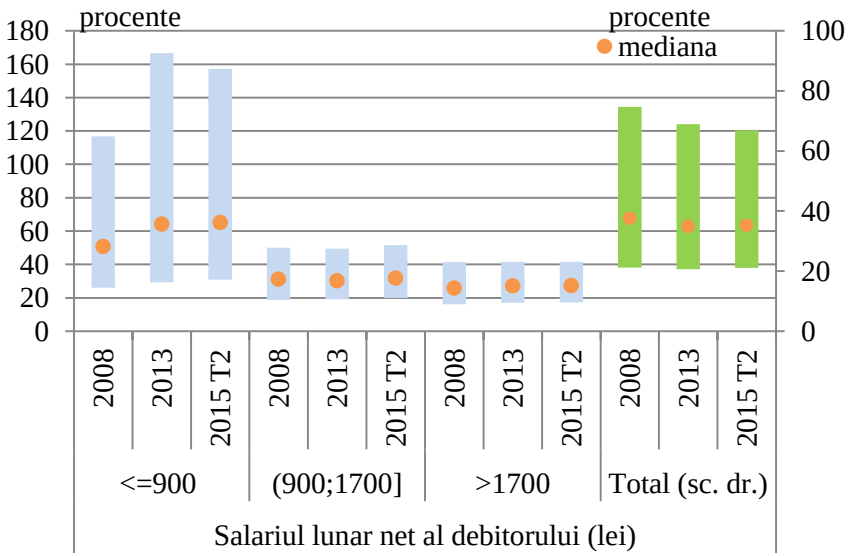

Sursa: ONRC, calcule BNR

Populația (I)

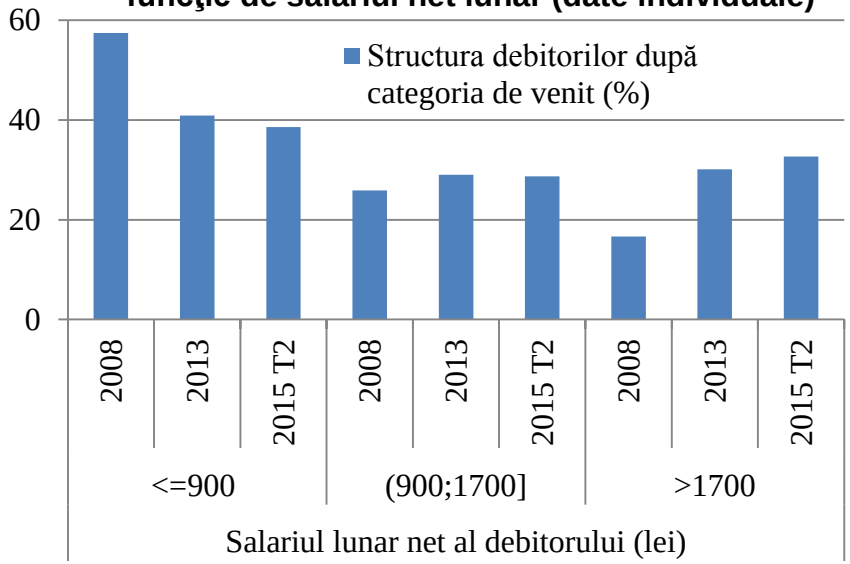
- În ultimii ani, creditarea s-a orientat în special către debitorii din categoria veniturilor superioare mediei pe economie.
- Populația cu venituri scăzute are în continuare un grad ridicat de îndatorare, și este vulnerabilă la șocuri ale ratei dobânzii.
- Pe măsură ce creditele aflate în stoc în anul 2008 şi acordate debitorilor cu un venit inferior salariului minim pe economie ajung la scadenţă, ponderea debitorilor din această categorie s-a diminuat.

Distribuţia gradului de îndatorare a populaţiei la bănci în funcţie de salariul net lunar (date individuale)

Sursa: BNR, BC, MFP

Distribuţia numărului de debitori, persoane fizice, în funcţie de salariul net lunar (date individuale)

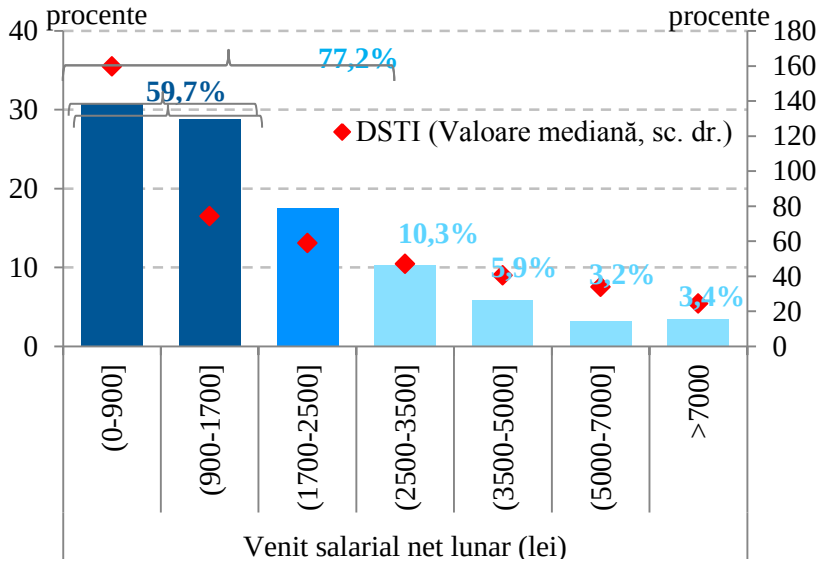

Sursa: BNR, BC, MFP

Populația (II)

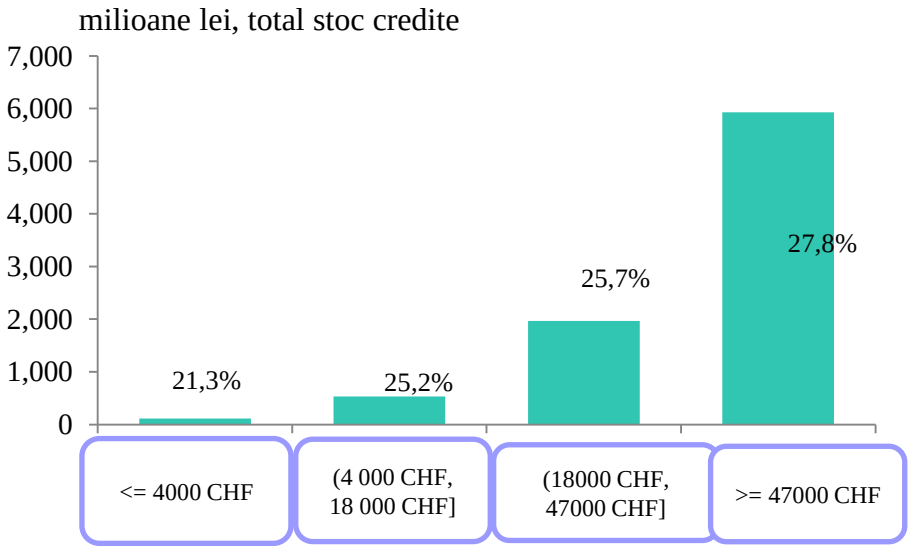
- Creditele în CHF au o pondere scăzută în PIB (1,3 la sută), precum şi o contribuţie redusă în totalul creditului neguvernamental (4,1 la sută) - date la iunie 2015.
- Comparativ cu sfârşitul anului 2014, se constată o scădere semnificativă a numărului de credite în CHF (cu 24 la sută în perioada decembrie 2014 – iulie 2015), această tendinţă intensificându-se în ultimele luni.

Distribuţia debitorilor cu credite în CHF după venitul salarial net lunar (iunie 2015)

Sursa: BNR, BC, MFP

Distribuţia debitorilor cu credite în CHF după mărimea creditului (iunie 2015)

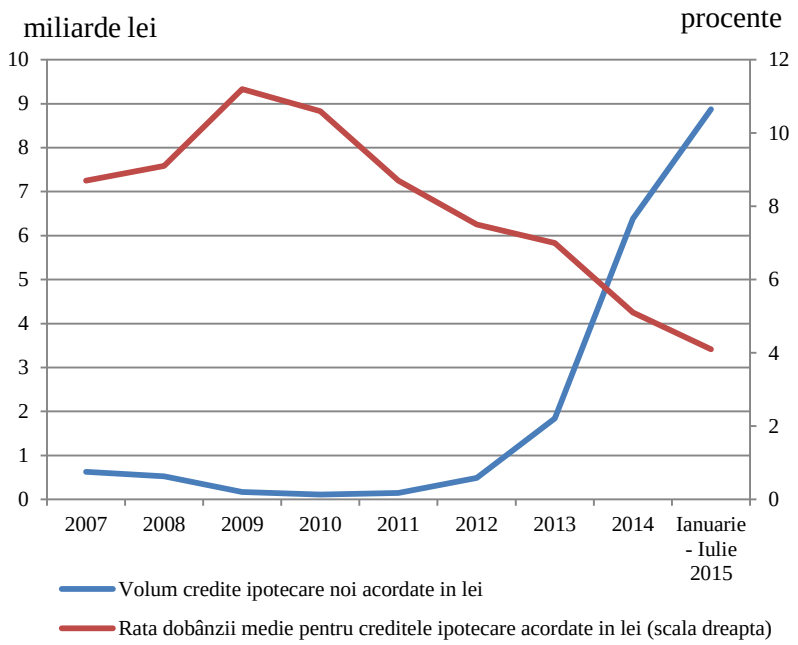

Sursa: BNR, BC

Populația (III)

- Rata dobânzii în scădere la creditele ipotecare în lei a avut un efect stimulativ asupra volumului de credite noi acordate în lei.
- Peste 90 la sută din creditele ipotecare au fost acordate cu rata dobânzii variabilă.
- Programul Prima Casă a avut în momentul implementării o contribuţie importantă în reluarea creditării populaţiei şi, începând cu anul 2013, a celei în monedă naţională.

Corelația dintre volumul creditelor ipotecare noi și rata dobânzii pentru creditele ipotecare acordate în lei

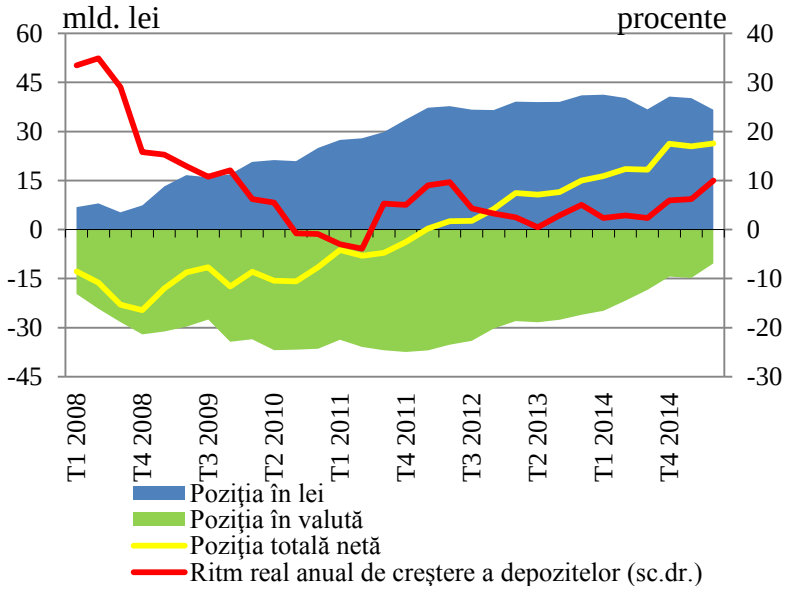

Sursa: BNR

Populația (IV)

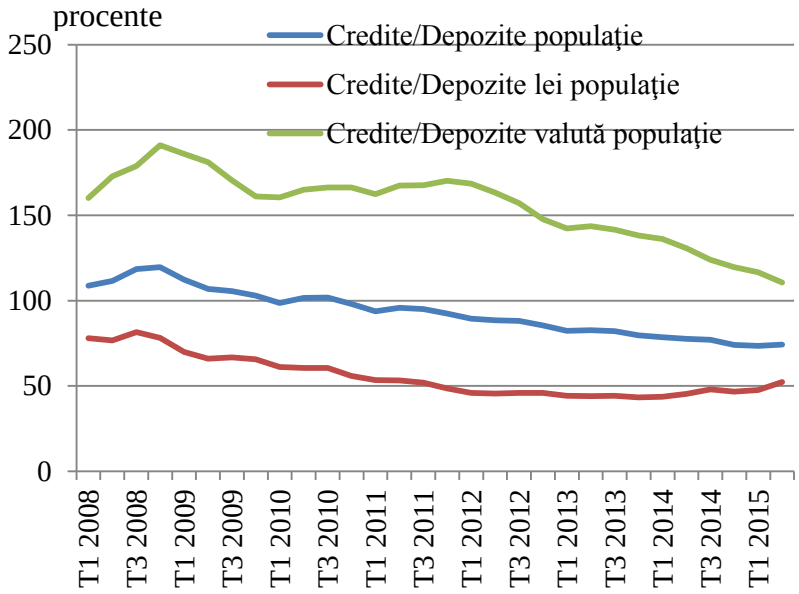
- Poziția de creditor net a populației față de sistemul financiar s-a îmbunătăţit ca urmare a majorării nominale a depozitelor bancare (cu 8 la sută, iunie 2015 față de iunie 2014) şi a reducerii stocului de credite acordate populației.
- Economisirea populației a crescut pe fondul reducerii ratelor de dobândă la depozitele bancare.

Poziţia sectorului populaţiei faţă de bănci (inclusiv credite externalizate) şi IFN

Sursa: BNR

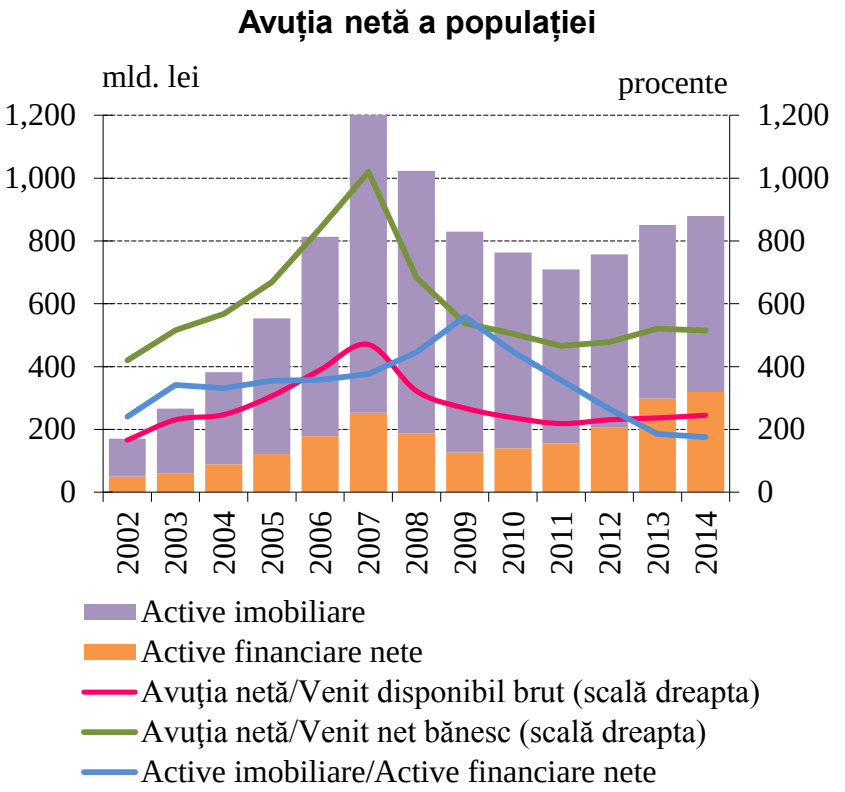
Raportul credite/depozite bancare - populaţie

Sursa: BNR

Populația (V)

- Avuţia netă a populaţiei a continuat tendința ascendentă începută în anul 2012: +24% în 2014 față de 2011 și +3,5% în 2014 față de 2013, în principal pe fondul dublării activelor financiare nete între 2011 și 2014.
- Raportul active imobiliare/active financiare nete: 1,75 în 2014 față de 1,85 în 2013 și 5,5 în 2009
- Ponderea activelor populaţiei în PIB se situa la 156 la sută, în timp ce datoriile reprezentau 17,8 la sută din PIB în anul 2014.
- În 2014 față de 2013, creșterea avuției nete a fost determinată atât de creşterea activelor financiare şi imobiliare (2,5 la sută), cât şi de reducerea datoriilor (2,8 la sută).

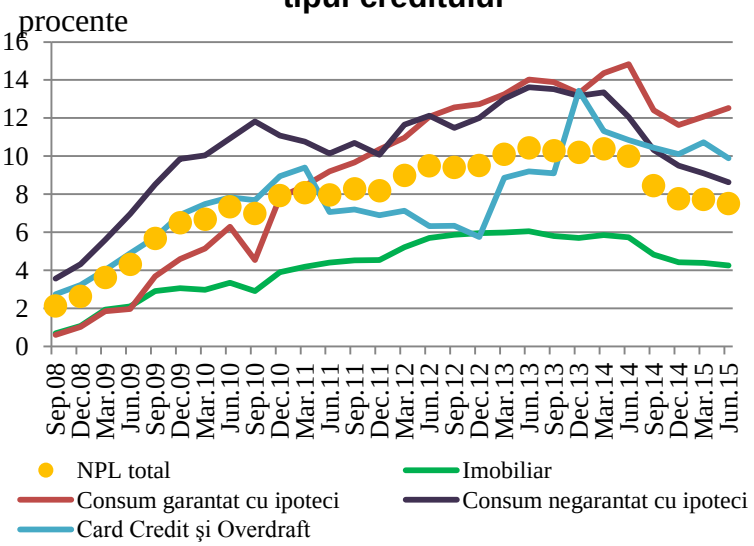

Sursa: BNR, INS, ASF

Populația (VI)

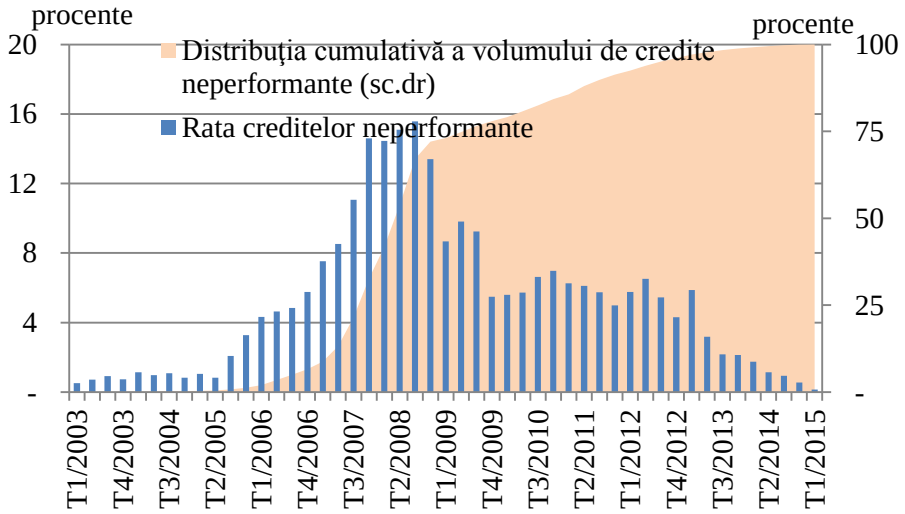
- Riscul de credit provenind din împrumuturile acordate de către bănci populaţiei s-a diminuat.
- Rata creditelor neperformante a scăzut cu aproape 3 puncte procentuale în intervalul decembrie 2013 – iunie 2015 (de la 10,2 la sută la 7,5 la sută)
- Creditele acordate până în anul 2008 cumulează în prezent circa 70 la sută din volumul creditelor neperformante.

Rata creditelor neperformante la bănci, după tipul creditului

Sursa: BNR, BC

Rata de neperformanţă după trimestrul de acordare (T1/2003 – T1/2015) într-un interval mobil de 3 ani

Sursa: BNR, BC

Structura prezentării

- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

Sectorul bancar (I)

Structura activelor instituţiilor de credit care operează în România

	procente în total activ								
	dec.	dec.	dec.	dec.	dec.	dec.	iun.	dec.	iun.
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2014	2015
Active interne, din care:	98,0	96,6	96,8	97,7	97,2	97,0	95,7	95,3	94,6
Creanţe asupra BNR şi instituţiilor de credit, din care:	23,8	18,6	16,5	15,3	13,4	14,9	12,0	13,1	10,5
-Creanţe asupra BNR	21,8	15,8	14,2	13,7	11,9	12,9	9,7	11,6	8,6
Creanţe asupra sectorului nebancar autohton, din care:	63,4	67,6	70,1	74,5	75,2	73,2	74,3	73,2	75,0
-Creanţe asupra sectorului guvernamental	5,0	12,7	15,7	17,7	19,5	19,7	20,2	21,1	21,7
-Creanţe asupra persoanelor juridice*	29,2	27,4	27,9	30,3	30,0	28,2	28,7	26,9	27,3
-Creanţe asupra populaţiei	29,2	27,5	26,5	26,5	25,8	25,3	25,5	25,2	26,0
Alte active	10,8	10,3	10,3	7,9	8,6	9,0	9,4	9,0	9,1
Active externe	2,0	3,4	3,2	2,3	2,8	3,0	4,3	4,7	5,4

Notă: Datorită rotunjirilor, este posibil ca totalurile să nu corespundă sumei componentelor.
*Sunt incluse societăţi nefinanciare şi instituţii financiare nemonetare

Sursa: BNR – Bilanţul monetar agregat al instituţiilor de credit

Sectorul bancar (II)

Structura pasivelor instituțiilor de credit care operează în România

	procente în total pasiv								
	dec. 2008	dec. 2009	dec. 2010	dec. 2011	dec. 2012	dec. 2013	iun. 2014	dec. 2014	iun. 2015
Pasive interne, din care:	69,3	73,6	73,2	73,5	76,8	79,5	81,3	82,3	83,4
- Depozite interbancare	2,1	5,4	3,4	3,4	4,6	2,3	2,2	1,5	2,3
- Depozite atrase de la sectorul guvernamental	3,1	2,1	1,7	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,7
- Depozite atrase de la persoane juridice*	20,2	19,3	19,0	19,0	18,5	21,0	21,0	23,5	22,2
- Depozite atrase de la populaţie	24,4	26,7	27,0	28,7	30,2	31,7	32,9	34,1	35,0
- Capital şi rezerve	10,6	12,0	14,2	16,2	18,0	19,4	19,5	18,0	18,1
- Alte pasive	8,9	8,1	7,9	4,8	4,2	3,8	4,4	3,8	4,1
Pasive externe	30,7	26,4	26,8	26,5	23,2	20,5	18,7	17,7	16,6

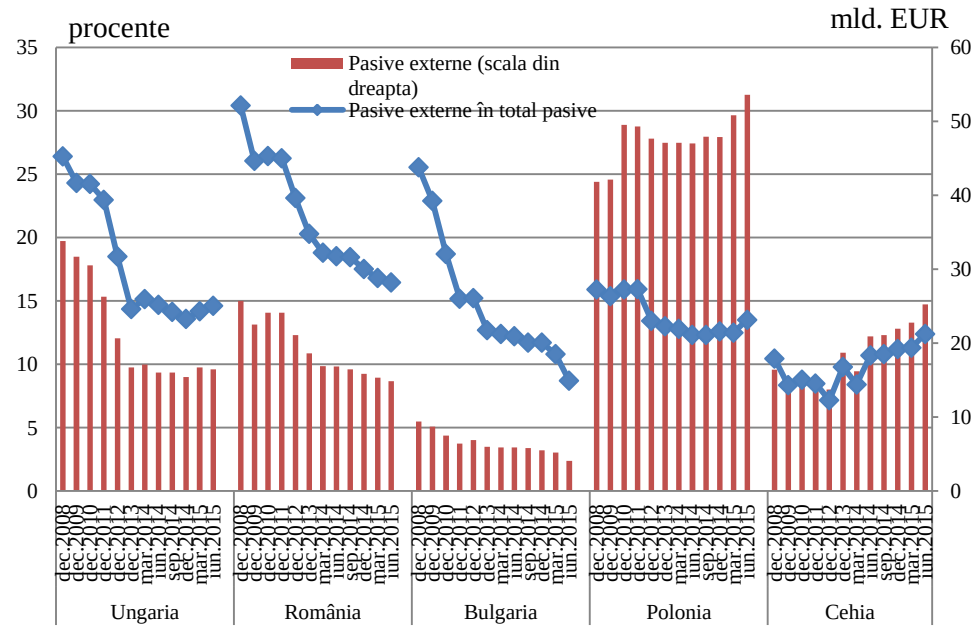
Notă: Datorită rotunjirilor, este posibil ca totalurile să nu corespundă sumei componentelor.
*Sunt incluse societăţi nefinanciare şi instituţii financiare nemonetare.

Sursa: BNR – Bilanţul monetar agregat al instituţiilor de credit

Sectorul bancar (III)

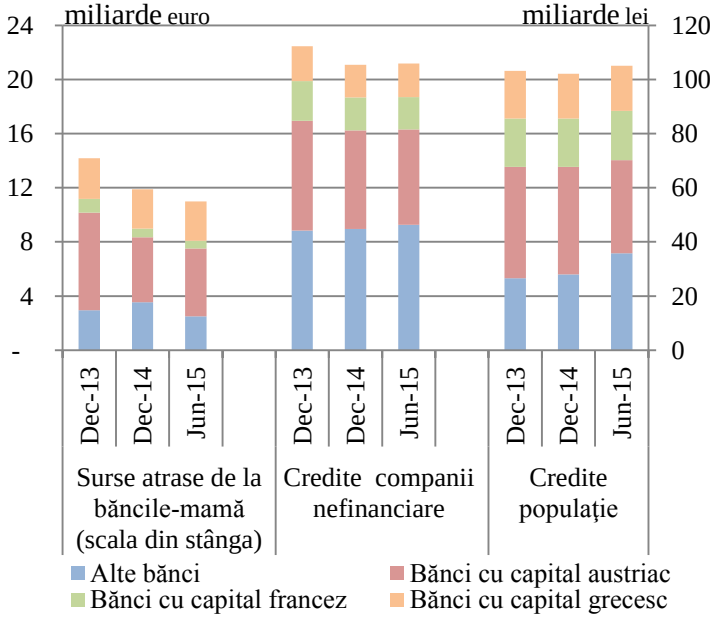
- Finanţarea externă a continuat să se reducă, fiind compensată de creşterea finanţării din surse locale. Riscul de contagiune externă a scăzut.
- Finanțarea externă este asigurată preponderent prin atragerea de depozite și împrumuturi de la instituții financiare și, în mod particular, de sume atrase de la băncile mamă.

Evoluția pasivelor externe ale sectorului bancar

Sursa: BCE

Expunerile externe şi efectul asupra creditării companiilor şi populaţiei

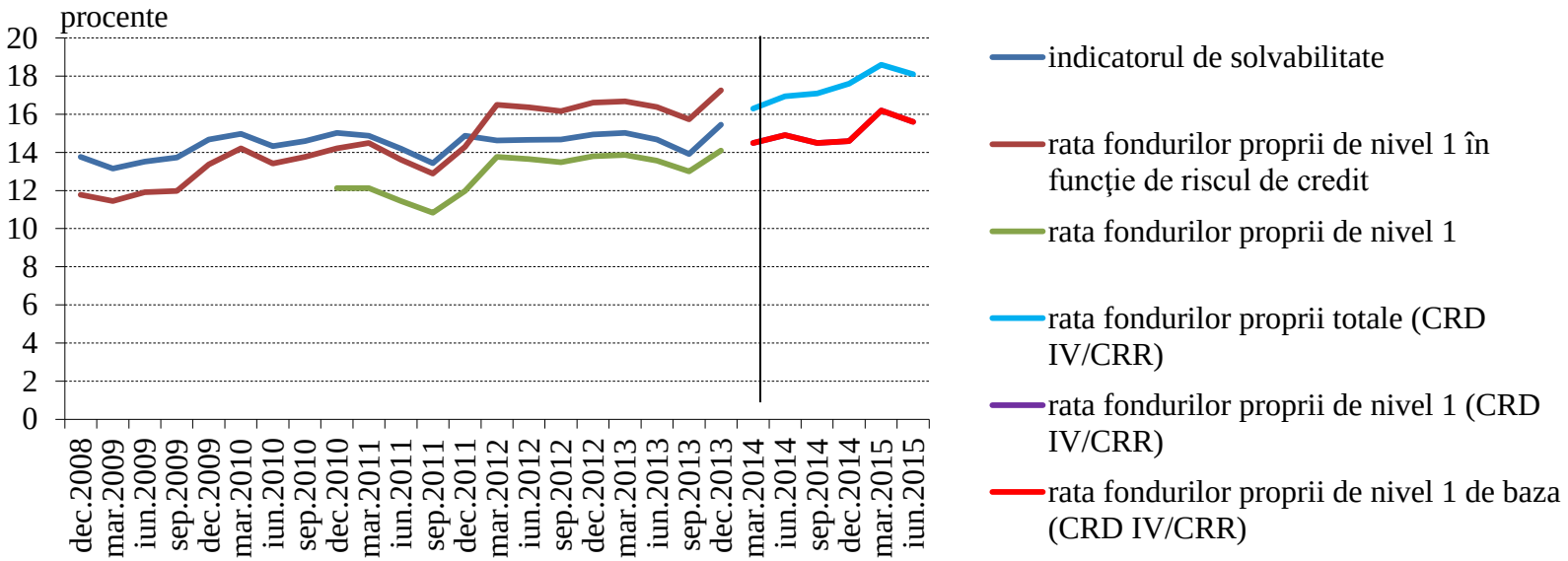

Sursa: BNR

Sectorul bancar (IV)

- Implementarea pachetului european legislativ privind cerinţele de capital (CRD IV/CRR) începând cu 1 ianuarie 2014 a condus la întărirea poziţiei de capital a sectoarelor bancare din UE.
- Capitalizarea sectorului bancar românesc este similară cu cea a ţărilor din regiune, comparându-se favorabil cu majoritatea ţărilor de origine care deţin filiale în România.

Evoluţia indicatorilor de adecvare a capitalului

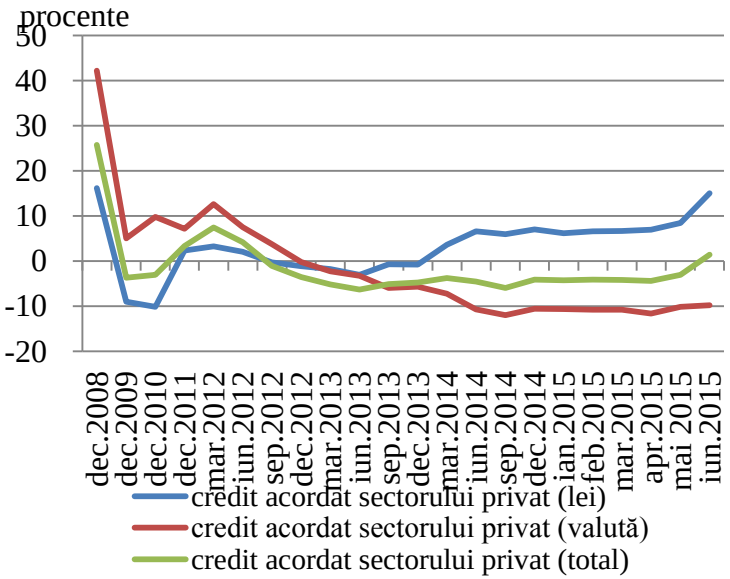

Sursa: BNR

Sectorul bancar (V)

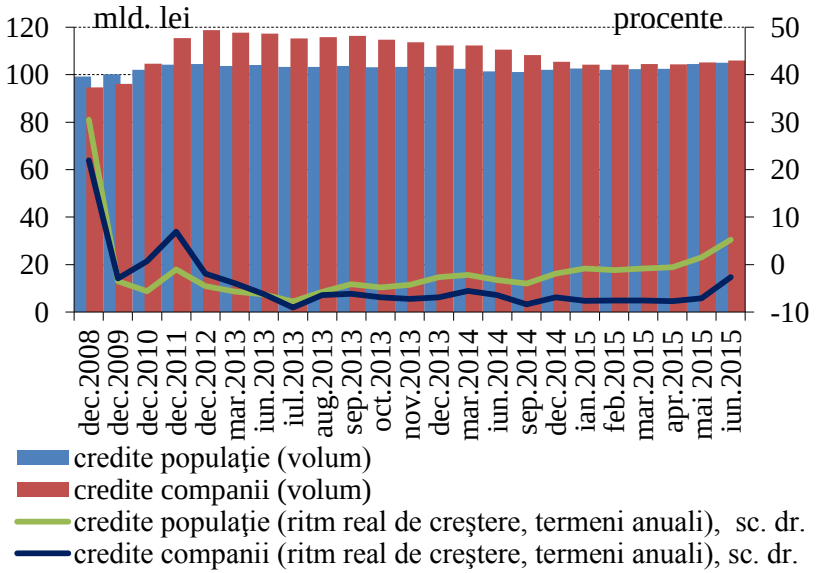
- Creditarea sectorului privat în lei a accelerat. Orientarea sectorului bancar către creditarea în monedă națională este benefică populației și companiilor neacoperite la riscul valutar.
- Creditarea companiilor este în continuarea redusă

Ritmul anual de creştere a creditului acordat

Sursa: BNR

Evoluţia ritmului de creştere a componentelor creditului acordat sectorului privat

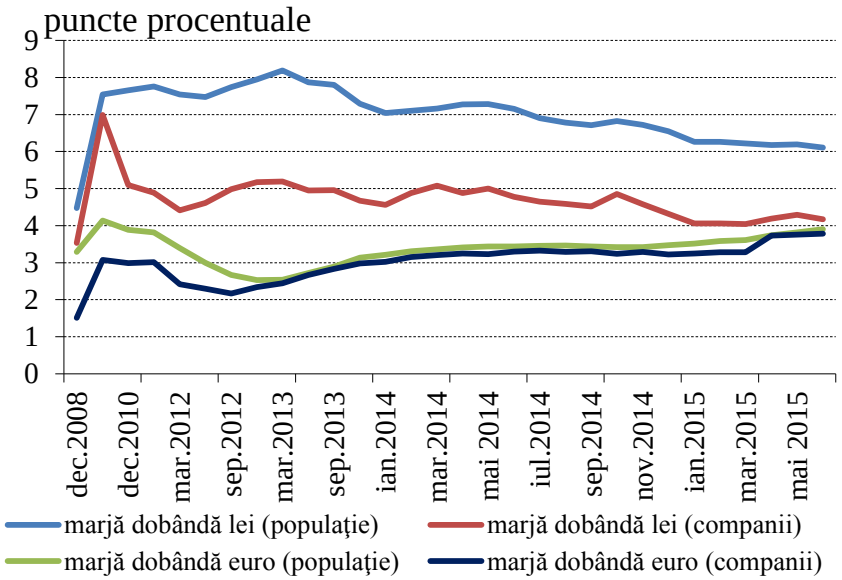

Sursa: BNR

Sectorul bancar (VI)

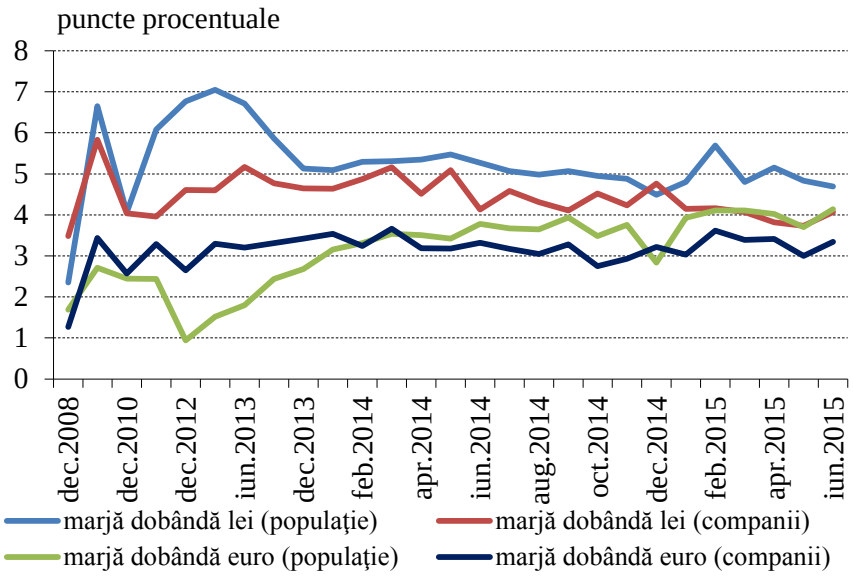
- Marjele de dobândă aferente creditelor şi depozitelor în lei au continuat trendul descendent.
- Marjele aferente operaţiunilor noi sunt mai scăzute comparativ cu cele calculate pe baza soldului de credite şi depozite, ceea ce va avea ca efect diminuarea profitului operaţional în perioada următoare.

Evoluţia marjelor de dobândă la creditele şi depozitele în sold

Sursa: BNR

Evoluţia marjelor de dobândă la creditele şi depozitele noi

Sursa: BNR

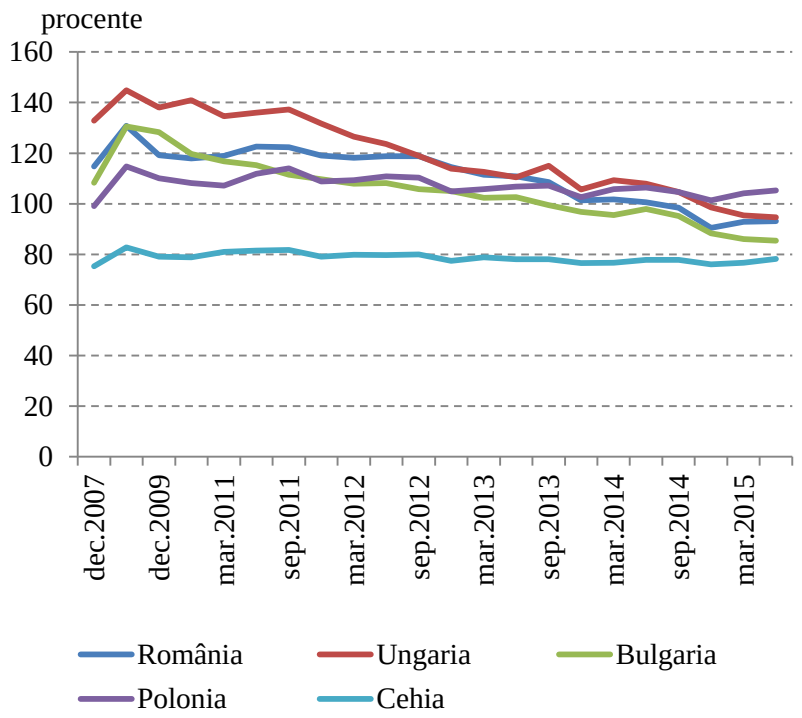
Sectorul bancar (VII)

- Raportul credite / depozite la nivelul sectorului bancar a cunoscut o scădere accelerată în anul 2014.

- Începând cu anul 2015, indicatorul cunoaște o ușoară revenire pe fondul reducerii marginale a bazei de depozite coroborată în lunile mai și iunie cu o evoluție ușor pozitivă a activității de creditare.

- O dinamică similară a indicatorului se observă și la nivel regional, instituțiile de credit continuând să își reducă dependența de finanțarea externă în favoarea surselor atrase de pe piața locală.

Credite/depozite neguvernamentale în comparaţii regionale

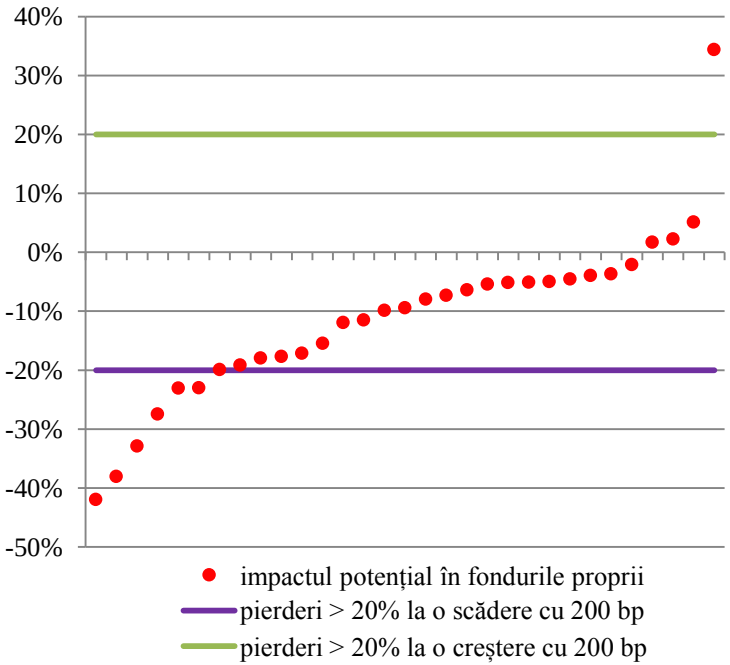
Sursa: BCE

Sectorul bancar (VIII)

Testarea la stres

- O eventuală deplasare ascendentă paralelă cu 200 puncte de bază a curbei randamentelor și realizarea ratelor *forward* presupuse de această deplasare (menținerea șocului) ar genera o pierdere potenţială relativ redusă pentru bănci.
- Această pierdere se manifestă pe fondul nepotrivirii duratei activelor și pasivelor senzitive la riscul de rată a dobânzii.
- Impactul este în creștere față de luna iunie 2014, atât ca urmare a majorării ponderii activelor purtătoare de dobândă fixă în bilanțul instituțiilor de credit, cât şi datorită creșterii ponderii pasivelor purtătoare de dobândă variabilă, în condițiile continuării diminuării volumului finanţării externe.

Instituţiile de credit ordonate după impactul asupra fondurilor proprii al unui şoc de 200 de puncte de bază

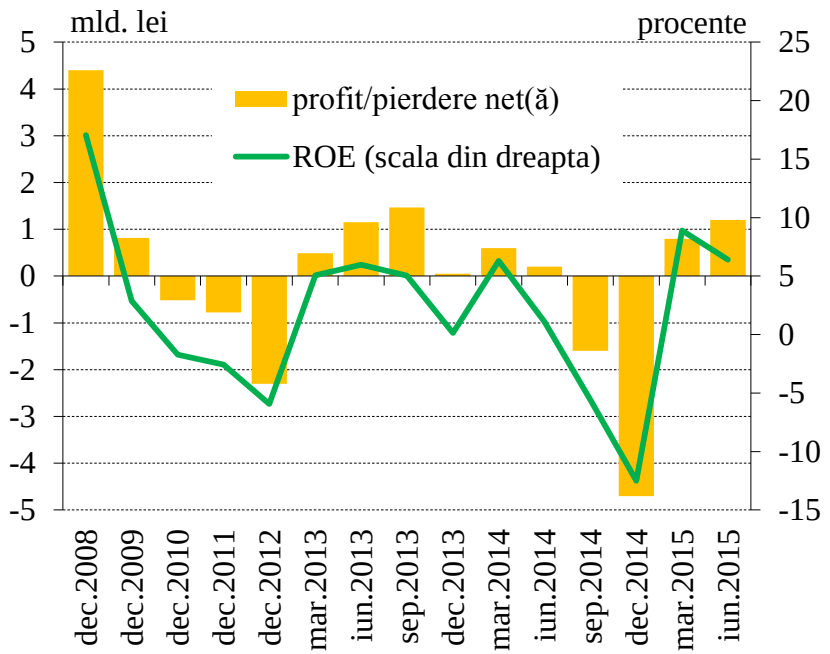
Sursa: BNR

Sectorul bancar (IX)

Profitabilitatea sectorului bancar

- Este nevoie de un sector bancar profitabil pentru a susține creditarea sectorului real.
- În semestrul I 2015 rezultatul financiar agregat a fost pozitiv, beneficiind de dinamica negativă a cheltuielilor nete cu provizioanele IFRS.
- Profitabilitatea operațională a avut o dinamică negativă, sub influența creditării scăzute din ultimii ani, precum și a ajustării continue a ratelor de dobândă în condițiile unei cereri eligibile scăzute și a continuării eforturilor instituțiilor de credit orientate mai degrabă spre rezoluția creditelor neperformante.

Evoluţia profitului/pierderii net(e) şi ROE

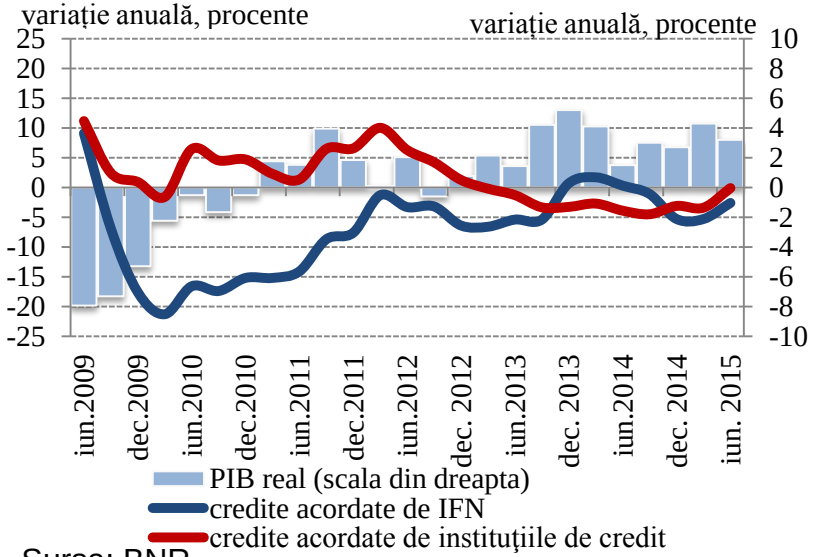

Sursa: BNR

Sectorul financiar nebancar (I)

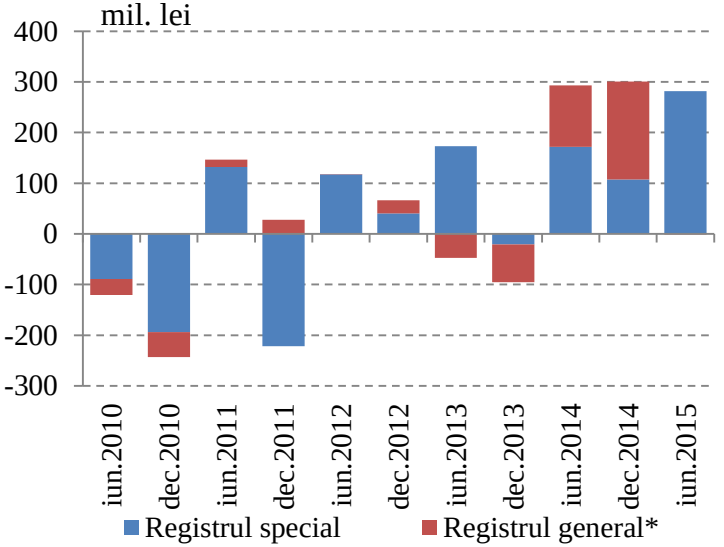
- Activitatea de creditare din sectorul IFN a rămas în teritoriul negativ.
- La reducerea soldului de credit al IFN a contribuit nu numai cererea, ci și oferta, ca rezultat al interesului mai ridicat pentru administrarea riscurilor.
- Finalul anului 2014 și primul semestru al acstui an a indicat o consolidare a rezultatului financiar pozitiv al sectorului IFN, un rol important fiind atribuit diminuării cheltuielilor de exploatare.

Activitatea de creditare a sectorului IFN şi creşterea economică (variaţii anuale)

Sursa: BNR

Profitabilitatea sectorului IFN

Sursa: BNR

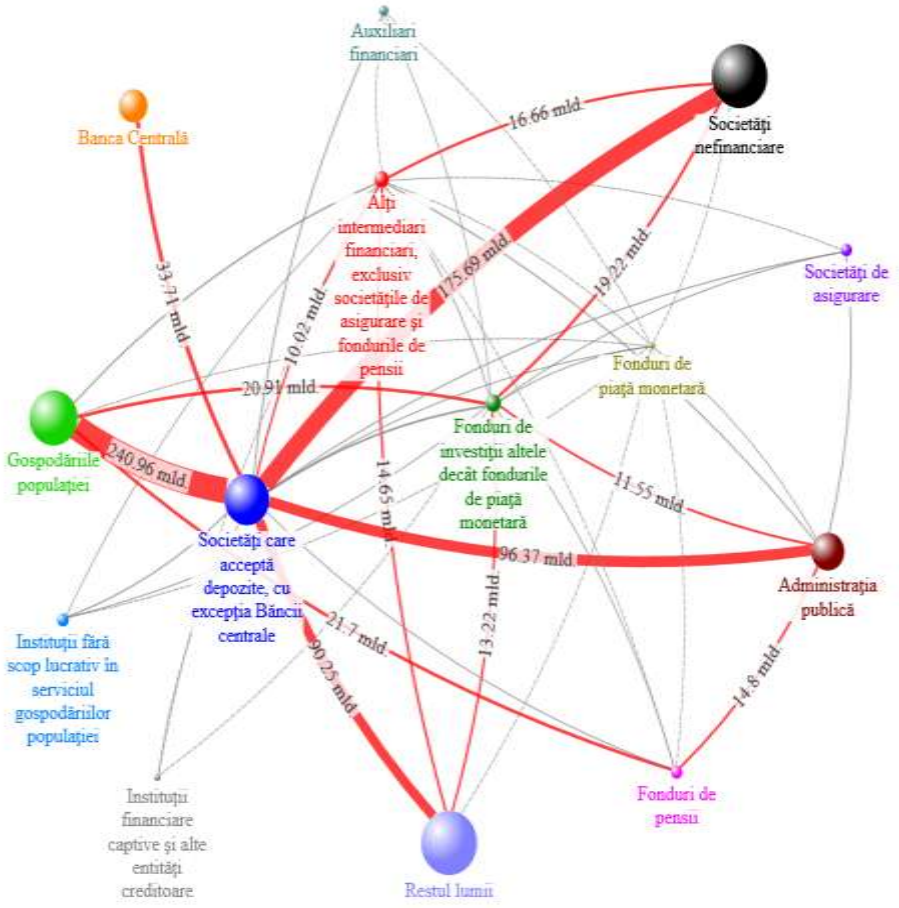
Sectorul financiar nebancar (II)

Sectorul bancar paralel

- Din perspectiva dimensiunii și a interconexiunilor cu alte sectoare instituționale, sectorul bancar paralel nu induce riscuri semnificative la adresa stabilității sistemului financiar în ansamblu.

- Cu toate acestea, riscul unei contagiuni dinspre sectorul bancar paralel din statele dezvoltate nu poate fi exclus, în condițiile schimbării bruște a sentimentului investitorilor pe piețele financiare externe.

Expunerile sistemului financiar din România

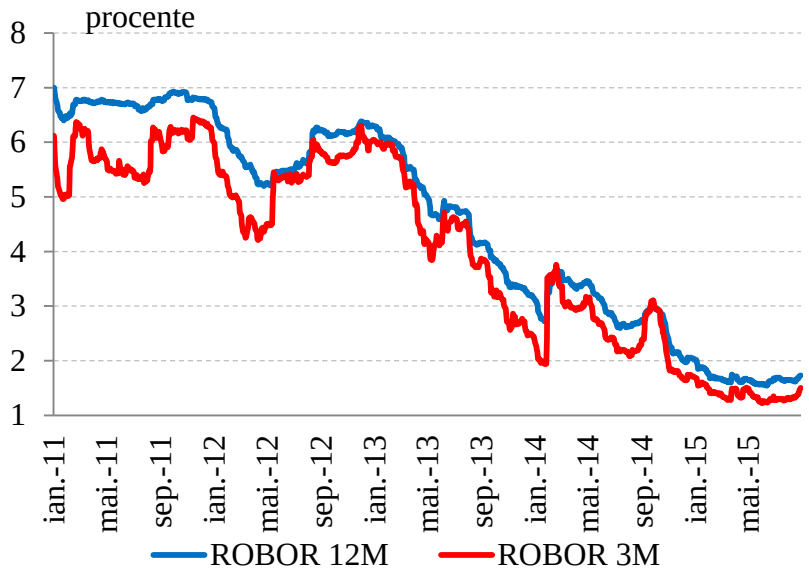

Sursa: BNR

Piețele financiare (I)

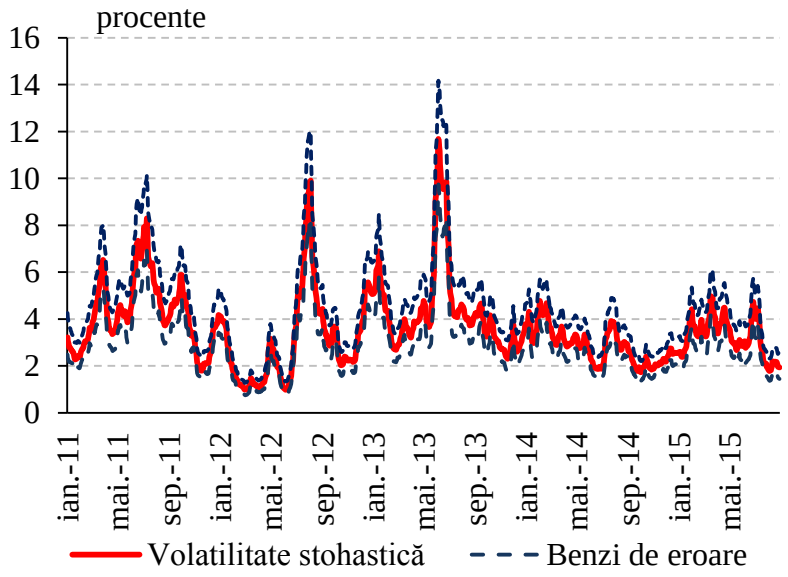
- Apariția unor episoade temporare de stres, în urma incertitudinii privind situația financiară dificilă a Greciei, dar și pe fondul temerilor privind fragilitatea creșterii economice mondiale, a avut un impact limitat asupra piețelor financiare.
- Nivelul volatilității înregistrate pentru perechea leu/euro în această perioadă a fost mai redusă în comparație cu cele observate în piețele valutare din regiune.

Evoluţia ratelor medii ale dobânzii pe piaţa monetară interbancară

Sursa: BNR

Volatilitatea (stohastică) a cursului de schimb EUR/RON

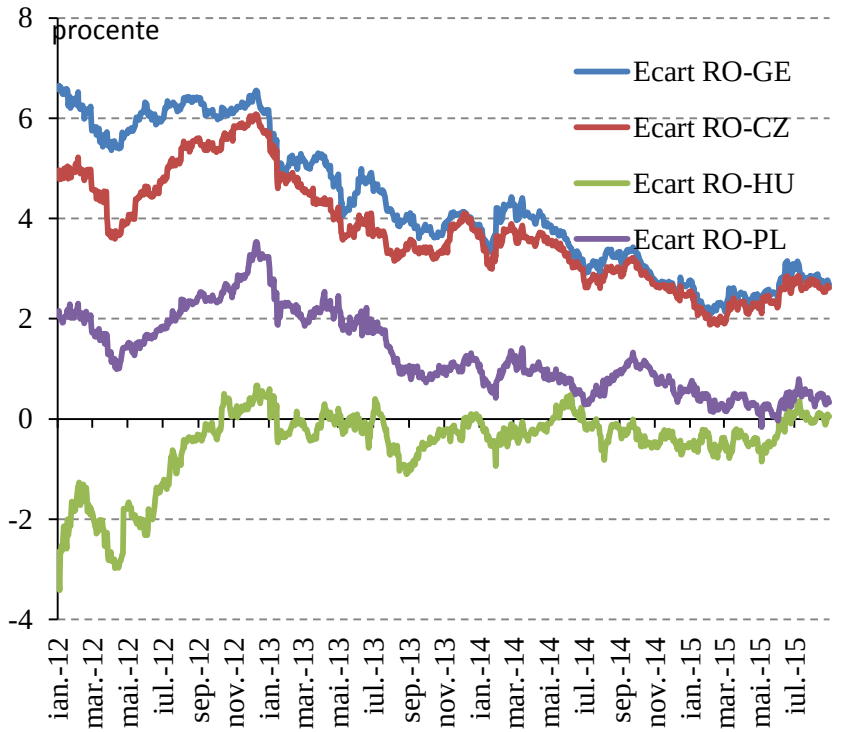
Sursa: BNR

Piețele financiare (II)

- Procesul de convergență al randamentelor titlurilor de stat locale la cele regionale și europene s-a consolidat pe parcursul perioadei cuprinse între iulie 2014 și martie 2015.

- Alături de piețele monetare și valutare autohtone, evoluția pieței titlurilor de stat românești susține ideea consolidării mișcărilor sincrone cu regiunea, indiferent de tipologia provocărilor apărute în perioada de analiză.

Ecartul dintre randamentul titlurilor de stat cu scadenţă de 5 ani din România şi cele din alte state europene

Sursa: BNR

Structura prezentării

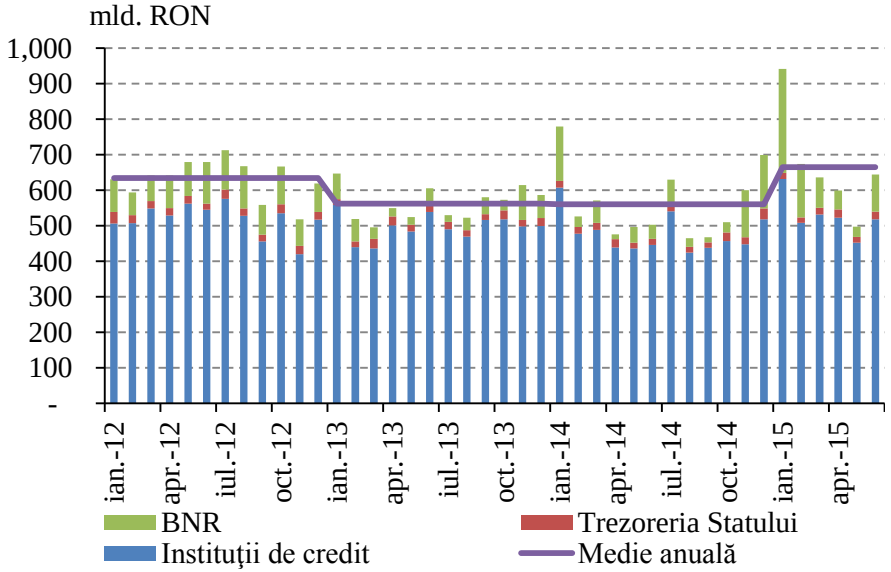
- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

Stabilitatea sistemului de plăți și de decontare ReGIS

- Sistemul ReGIS a funcționat normal în perioada iulie 2014 – iunie 2015, în condițiile creșterii numărului și valorii medii a ordinelor de transfer procesate.

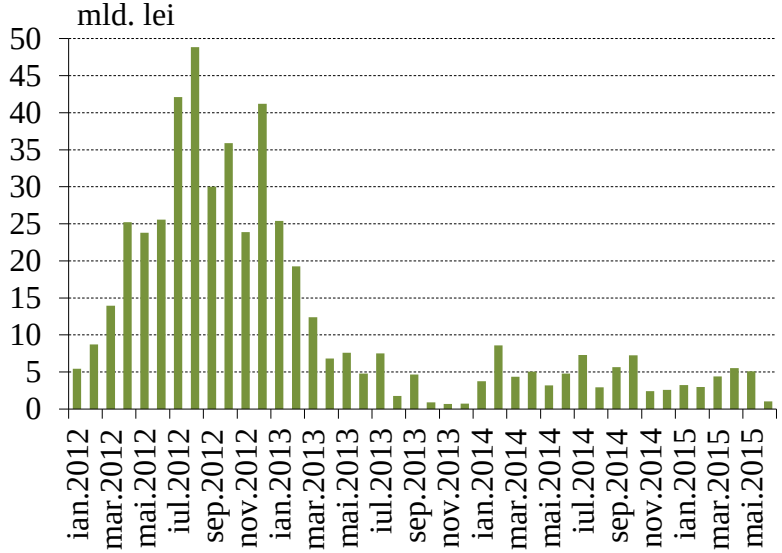
- O analiză pe bază de simulări evidențiază o distribuție a lichidității în cadrul sistemului bancar capabilă să asigure funcționarea în parametrii normali a sistemului ReGIS.

Valoarea ordinelor de transfer decontate în sistemul ReGIS

Sursa: BNR

Valoarea maximă a cozilor de aşteptare în sistemul ReGIS

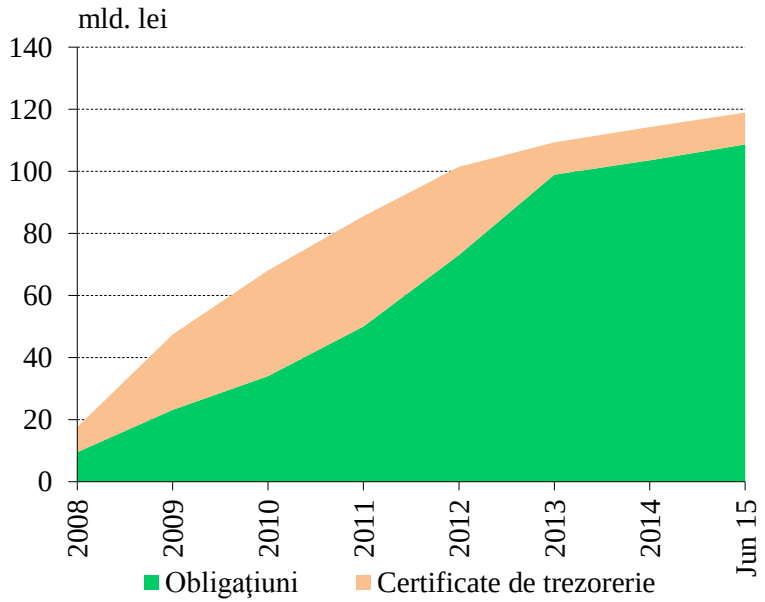

Sursa: BNR

Sistemele de decontare a operaţiunilor cu instrumente financiare

- Valoarea instrumentelor financiare înregistrate în cadrul sistemului SaFIR a fost de 118,9 mld. lei, în creştere cu 4 la sută faţă de finalul anului precedent.
- Evoluția s-a datorat majorării valorii obligaţiunilor înregistrate în sistem, deși s-a remarcat continuarea tendinţei de reducere a valorii certificatelor de trezorerie.

Valoarea instrumentelor financiare înregistrate în sistemul SaFIR

Sursa: BNR

Structura prezentării

- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

BNR este aliniată la standardele macroprudențiale BCE/CERS (I)

- Majoritatea statelor membre ale UE au decis ca autoritatea desemnată pe CRD IV să fie banca centrală (17), autoritatea de supraveghere (5) sau guvernul (1).

Clasificarea statelor membre în funcţie de aranjamentele instituţionale referitoare la implementarea Recomandării CERS/2011/3 şi autoritatea desemnată pentru folosirea instrumentelor macroprudenţiale conform CRD IV/ CRR					
Autoritatea desemnată / CRD IV / Autoritatea macroprudenţială	Comitet	Banca centrală	Autoritatea de supraveghere	Guvern	Nr.
Comitet	FR, LU, PL, SL, RO*	ES, NL, HR,IT, BG	AT,DE	DK	13
Banca centrală		BE, CZ, CY, EE, GR, HU, IE, LT, MT, PT, SK, UK	LV		13
Autoritatea de supraveghere			FI, SE		2
Nr.	5	17	5	1	

* conform proiectului de Lege privind supravegherea macroprudenţială a sistemului financiar naţional

BNR este aliniată la standardele macroprudențiale BCE/CERS (II)

România se află în procesul de stabilire a autorităţii macroprudenţiale în conformitate cu recomandarea CERS, *Legea privind supravegherea macroprudenţială a sistemului financiar naţional* aflându-se în stadiul de proiect.

	Mandatul macroprudențial al autorităților naționale					
	Calificativ subrecomandare					Calificativ recomandare
	A	B	C	D	E	
Romania	LC	LC	LC	LC	LC	LC
Austria	FC	LC	LC	FC	LC	LC
Belgia	LC	PC	LC	LC	FC	LC
Bulgaria	LC	LC	LC	PC	PC	LC
Croația	FC	FC	FC	FC	FC	FC
Cipru	LC	PC	LC	LC	FC	LC
Republica Cehă	LC	FC	FC	FC	FC	FC
Danemarca	LC	LC	LC	LC	FC	LC
Estonia	LC	PC	LC	LC	FC	LC
Finlanda	MN	MN	MN	LC	FC	PC
Franța	LC	LC	LC	FC	LC	LC
Germania	LC	FC	FC	FC	LC	FC
Grecia	FC	FC	LC	PC	FC	LC
Ungaria	FC	FC	FC	LC	FC	FC
Irlanda	LC	LC	LC	PC	LC	LC
Italia	PC	PC	PC	PC	PC	PC
Latvia	LC	LC	LC	LC	FC	LC
Lituania	LC	LC	LC	LC	FC	LC
Luxemburg	LC	PC	LC	LC	PC	LC
Malta	FC	FC	FC	PC	FC	LC
Olanda	PC	PC	LC	LC	LC	LC
Norvegia	LC	PC	LC	MN	PC	PC
Polonia	MN	PC	PC	MN	PC	PC
Portugalia	FC	FC	FC	LC	FC	LC
Slovacia	LC	LC	LC	FC	FC	FC
Slovenia	FC	FC	FC	FC	FC	FC
Spania	PC	MN	PC	PC	FC	PC
Suedia	LC	LC	LC	FC	FC	LC
Marea Britanie	FC	LC	FC	FC	FC	FC

Sursa: CERS

BNR este aliniată la standardele macroprudențiale BCE/CERS (III)

Raportul de evaluare al CERS cu privire la implementarea de către statele membre a Recomandării privind finanțarea în monedă străină arată că România este poziționată bine la acest capitol, calificativul general acordat fiind "*Fully Compliant*".

	Acordarea de împrumuturi în monedă străină								
	Calificativ subrecomandare								Calificativ recomandare
	A	B	C	D	E.1	E.2	F	G	
Romania	LC	FC	FC	FC	FC		FC	FC	FC
Austria	FC	FC	FC	FC	FC		FC	FC	FC
Belgia	LC	LC	SE	SE	LC		FC	IE	LC
Bulgaria	PC	PC	SE	PC	LC		FC	SE	PC
Croația	FC	LC	FC	FC	FC		FC	SE	FC
Cipru	SE	LC	FC	SE	LC		FC	SE	LC
Republica Cehă	SE	SE	FC	SE	SE		FC	SE	FC
Danemarca	SE	SE	SE	FC	FC		FC	IE	LC
Estonia	FC	SE	FC	LC	FC		SE	SE	FC
Finlanda	SE	SE	SE	SE	SE		SE	SE	LC
Franța	IE	SE	FC	SE	SE		FC	SE	LC
Germania	LC	SE	FC	FC	SE		FC	SE	FC
Grecia	FC	SE	SE	SE	SE		SE	FC	FC
Ungaria	FC	FC	FC	FC	PC		FC	SE	LC
Irlanda	SE	LC	FC	SE	SE		LC	SE	LC
Italia	LC	SE	SE	SE	SE		SE	FC	LC
Latvia	SE	LC	FC	LC	LC		FC	SE	LC
Lituania	LC	LC	FC	FC	PC		LC	SE	LC
Luxemburg	FC	FC	FC	FC	FC		FC	SE	FC
Malta	FC	FC	FC	FC	FC		FC	FC	FC
Olanda	SE	SE	SE	SE	SE		SE	SE	LC
Polonia	FC	FC	FC	FC	FC		FC	SE	FC
Portugalia	FC	FC	SE	SE	SE		FC	SE	FC
Slovacia	FC	SE	SE	SE	SE		SE	SE	FC
Slovenia	LC	LC	SE	SE	SE		LC	SE	LC
Spania	LC	SE	SE	FC	FC		FC	SE	FC
Suedia	SE	LC	SE	FC	SE		SE	SE	LC
Marea Britanie	SE	SE	SE	LC	SE		LC	LC	LC

Sursa: CERS

Amortizoare de capital în scopul menţinerii stabilităţii financiare

Amortizoare de capital:

a) amortizorul de conservare a capitalului;

b) amortizorul anticiclic de capital;

c) amortizorul de capital aferent altor instituţii de importanţă sistemică;

d) amortizorul de capital pentru riscul sistemic.

Reglementarea amortizoarelor de capital printr-o directivă europeană şi un regulament direct aplicabil a avut în vedere (i) necesitatea asigurării unor condiții de concurență echitabile între statele membre UE, ca o condiţie esenţială pentru funcționarea pieței interne, (ii) eliminarea arbitrajului de reglementare, (iii) asigurarea unui grad ridicat de armonizare și (iv) creșterea transparenţei şi a predictibilităţii în domeniul macroprudenţial.

Noua definiţie privind expunerile neperformante, armonizată la nivelul UE (I)

- Definiția se regăsește în Standardul tehnic de implementare privind raportarea pentru scopuri de supraveghere a expunerilor restructurate şi neperformante elaborat de Autoritatea Bancară Europeană.
- Principalele diferențe față de metodologia națională sunt: (i) se includ și activele depreciate, (ii) provizioanele aferente activelor depreciate curente sau restante de mai puţin de 90 de zile au un nivel mai redus comparativ cu provizioanele constituite pentru creditele restante de peste 90 de zile, (iii) fondurile proprii utilizate sunt cele conform raportărilor prudențiale și (iv) raportarea se elaborează la nivel consolidat pentru grupurile bancare.

Indicatori Consolidated Banking Data (definiţii armonizate)	31.12.2014	Indicatori BNR (definiţii naţionale)	31.12.2014
Instrumente neperformante de datorie (brut)/Total instrumente de datorie (brut)	15,8%	Rata creditelor neperformante (pondere în total credite)	13,9%
Instrumente neperformante de datorie (net)/Total fonduri proprii	61,7%	Credite neperformante nete de provizioane/ Capital şi rezerve	26,2%
Depreciere cumulată/Total instrumente de datorie neperformante (brut)	59,6%	Provizioane IFRS aferente creditelor neperformante/ Credite neperformante	69,9%

Sursa: BNR

Noua definiţie privind expunerile neperformante, armonizată la nivelul UE (II)

Potrivit acestei noi definiții, sistemului bancar românesc se situează la un nivel mediu de risc comparativ cu celelalte state membre, în contextul în care nivelul mai ridicat al ratei expunerilor neperformante este atenuat de gradul mai mare de acoperire al acestora cu provizioane IFRS.

Țara	Instrumente de datorie nepeformante (brut)/ Total instrumente de datorie)	Instrumente de datorie neperformante (net)/ Total fonduri proprii)	Depreciere cumulate/ Total instrumente de datorie neperformante (brut)
Romania	15,8	61,7	59,7
Media UE	9,4	54,3	49,4
Austria	6,2	30,1	55,8
Belgia	3,3	26,2	45,3
Cipru	35,5	277,2	33,9
Germania	2,5	21.3	39,1
Danemarca	5,1	45,9	35,0
Estonia	2,6	9,0	43,9
Slovenia	16,6	80,5	58,8
Spania	6,9	47,0	56,9
Franta	3,6	21,0	61,1
Grecia	34,0	210,2	45.1
Croatia	12,9	40,5	59.1
Ungaria	14,2	60,3	66,0
Irlanda	16,3	74,9	49,9
Italia	15,8	91,1	48,1
Lituania	6,5	35,9	36,2
Luxemburg	0,7	5,7	52,9
Letonia	7,6	34,8	33,0
Malta	3,2	20,9	38,1
Olanda	3,0	24,7	43,2
Polonia	5,4	20,2	64,1
Portugalia	12,7	89,3	48,2
Suedia	1,4	14,3	31,6
Finlanda	1,4	13,8	36,0
Slovacia	1,5	1,8	93,7

Sursa:BCE

Structura prezentării

- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

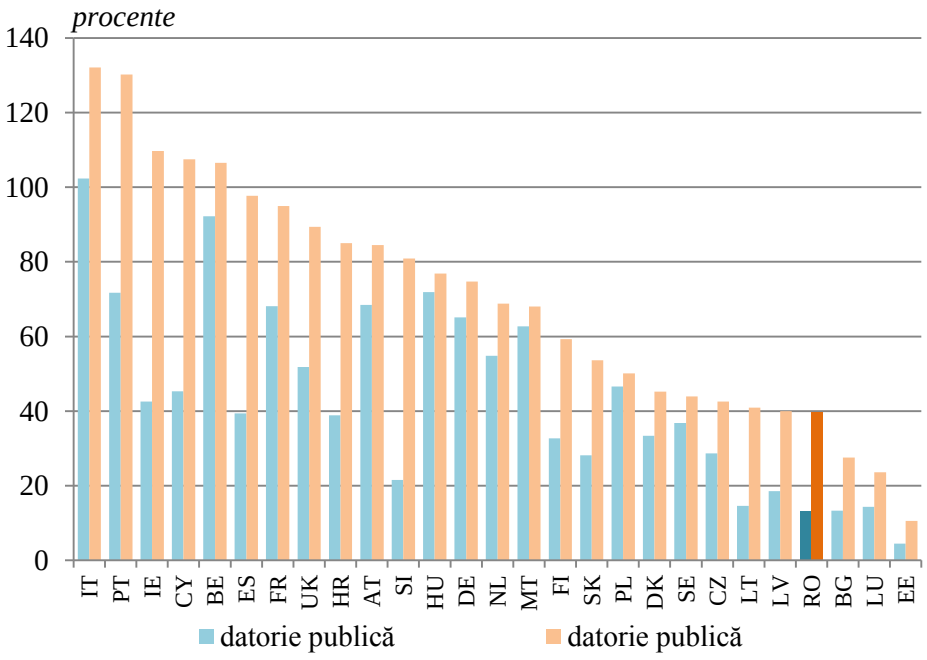
Cât este datoria publică a României? (I)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	03.2015
Datorie brută (% PIB)											
Metodologie Maastricht*	15,7	12,3	12,7	13,2	23,2	29,9	34,2	37,3	38,0	39,9	38,4
Metodologie SEC2010 extinsă**	20,0	15,7	18,0	19,8	32,0	37,6	42,6	45,8	44,9	45,8	43,4
Metodologie națională***	20,3	18,3	19,7	20,9	28,9	36,4	39,5	40,4	41,9	44,4	40,5
Datorie netă (% PIB)											
Metodologie Maastricht	15,7	12,3	12,7	13,2	23,2	28,3	32,2	34,8	34,1	35,3	33,8

Sursa: MFP, BNR

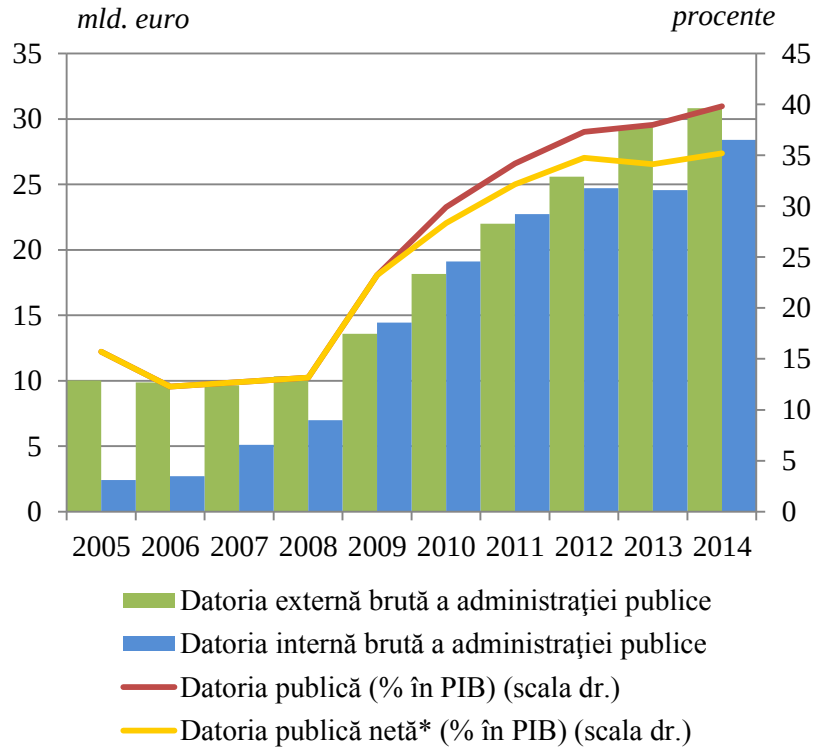
Cât este datoria publică a României? (II)

Datoria publică – comparații între anul 2008 și anul 2014

Sursa: Eurostat

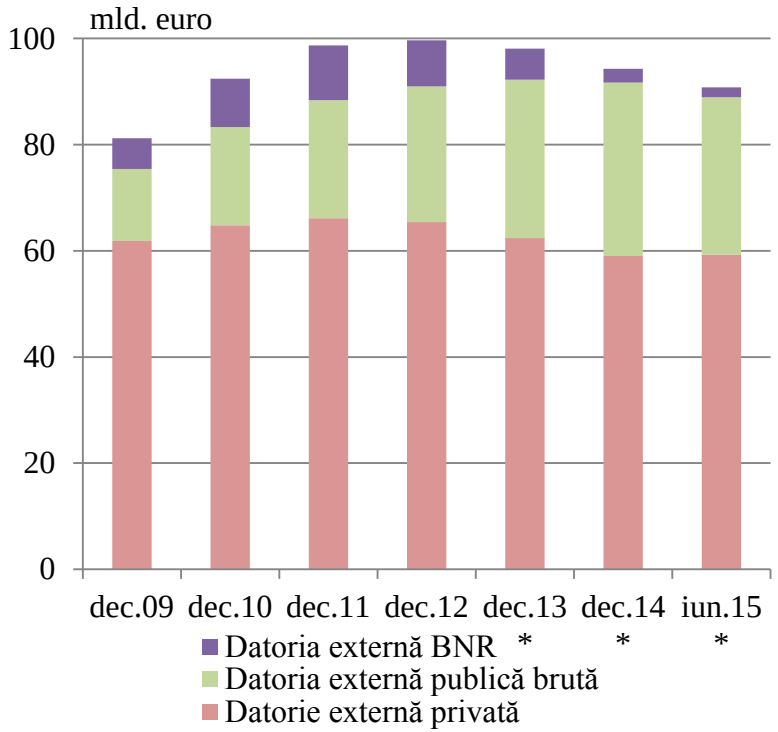
Evoluţia datoriei publice și a datoriei publice externe

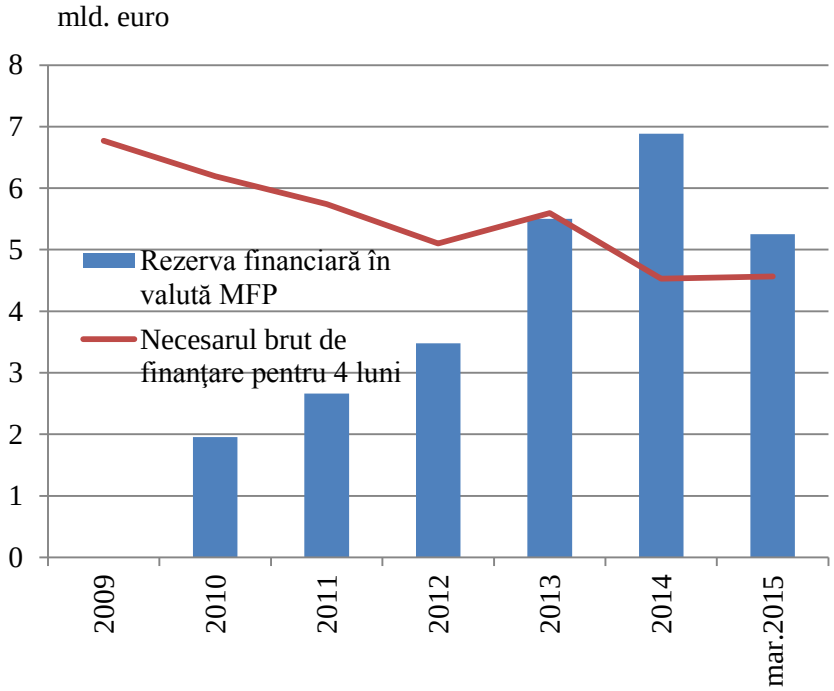
Sursa: BNR, MFP

Cât este datoria publică a României? (III)

Datoria externă a României

Rezerva financiară în valută aflată la dispoziţia Ministerului Finanţelor Publice

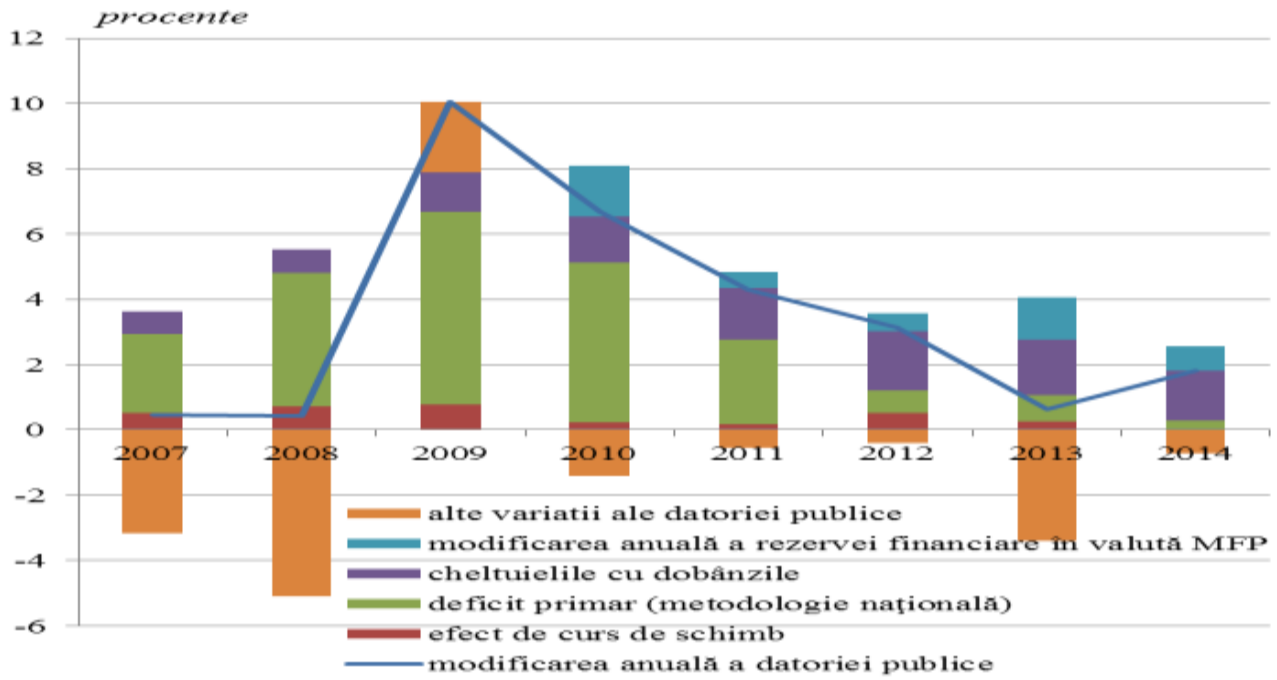

Notă: * începând din decembrie 2013 valorile au fost calculate conform noilor standarde statistice internaționale (potrivit acestora alocările de DST de la FMI sunt incluse în datoria externă a BNR)
Sursa: MFP

Sursa: MFP

De ce a crescut datoria publică? (I)

Modificarea anuală a datoriei publice, pe principalele componente (ponderi în PIB)

Sursa: MFP, Eurostat, BCE

De ce a crescut datoria publică?(II)

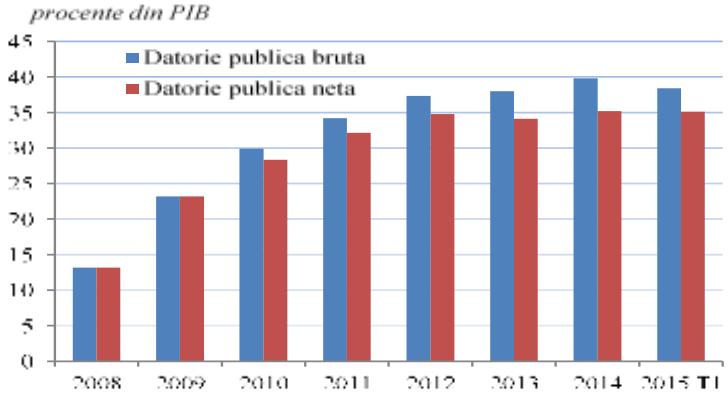
Deficitul bugetar al administraţiei publice

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Metodologie naţională										
Deficit bugetar (% PIB)	-0,7	-1,4	-3,1	-4,8	-7,3	-6,3	-4,2	-2,5	-2,5	-1,7
Metodologie Maastricht										
Deficit bugetar (% PIB)	-1,2	-2,2	-2,9	-5,7	-9,0	-6,6	-5,3	-2,9	-2,2	-1,5
Deficit primar* (% PIB)	0	-1,4	-2,2	-5,0	-7,5	-5,1	-3,7	-1,2	-0,5	0,2
Deficit structural (% PIB)**	-2,5	-4,4	-5,2	-8,6	-8,8	-5,8	-4,4	-1,6	-1,5	-1
Cheltuielile cu dobânzile (% PIB)	1,2	0,8	0,7	0,7	1,5	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7
Cheltuielile cu dobânzile/Datoria publică brută	7,8	6,8	5,7	6,4	6,5	5,2	5,0	5,1	4,6	4,0

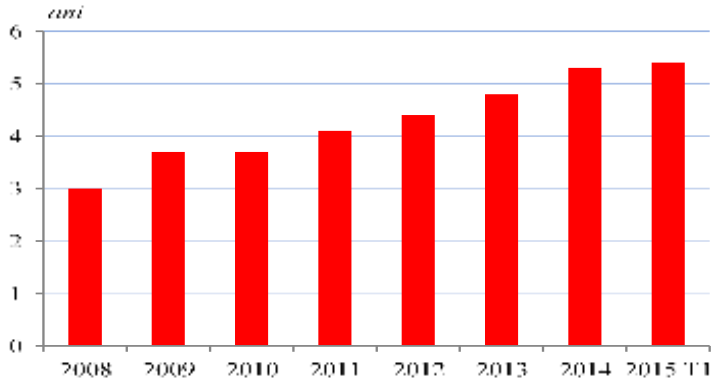
Notă: * Deficitul bugetar primar reprezintă deficitul bugetar înaintea includerii cheltuielilor cu dobânzile. ** Deficitul structural reprezintă deficitul bugetar în condițiile în care creşterea economică s-ar afla la nivelul potențial.
Sursa: MFP, Eurostat

Este sustenabilă datoria publică a României? (I)

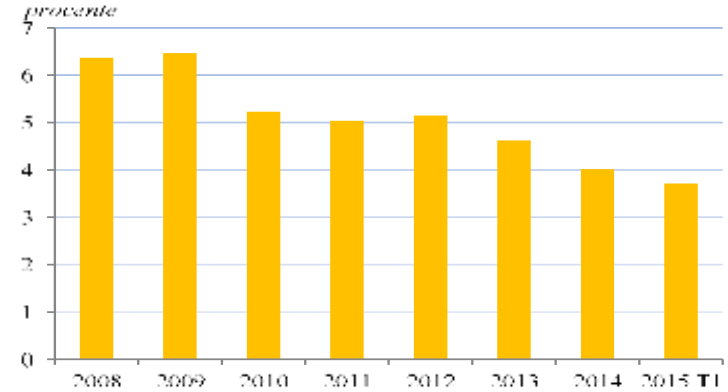
Datoria publică

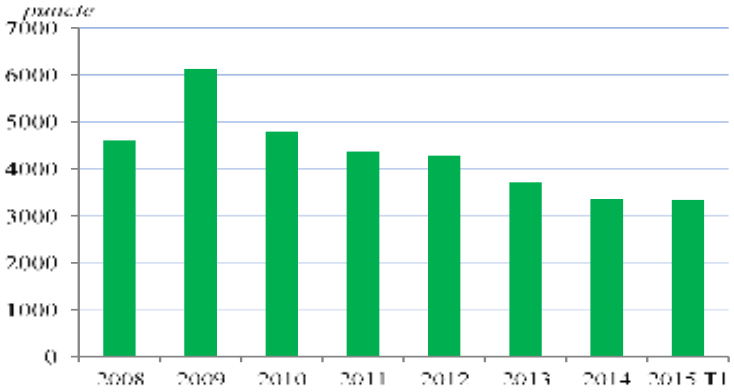
Scadența reziduală medie a datoriei publice totale

Costul cu stocul datoriei publice raportat la datoria publică

Indicele Herfindahl-Hirschman al bazei de investitori în titluri de stat emise pe piața primară

Sursa: BNR, MFP, ASF

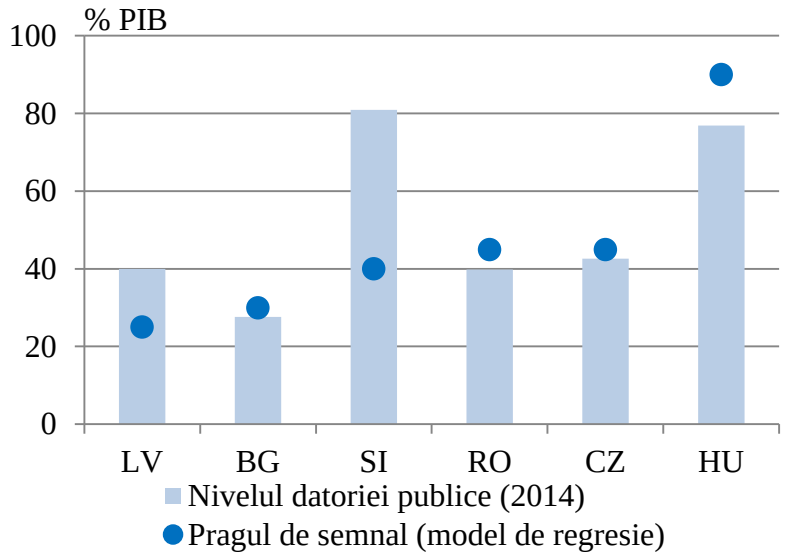
Este sustenabilă datoria publică a României? (II)

Model empiric

$$y_{i,t} = datorie_publica_{i,t-4} + somaj_{i,t-4} + consum_{i,t-4} + sold_bugetar_{i,t-4} + r_dob_{i,t-4} + hicp_{i,t-4}$$

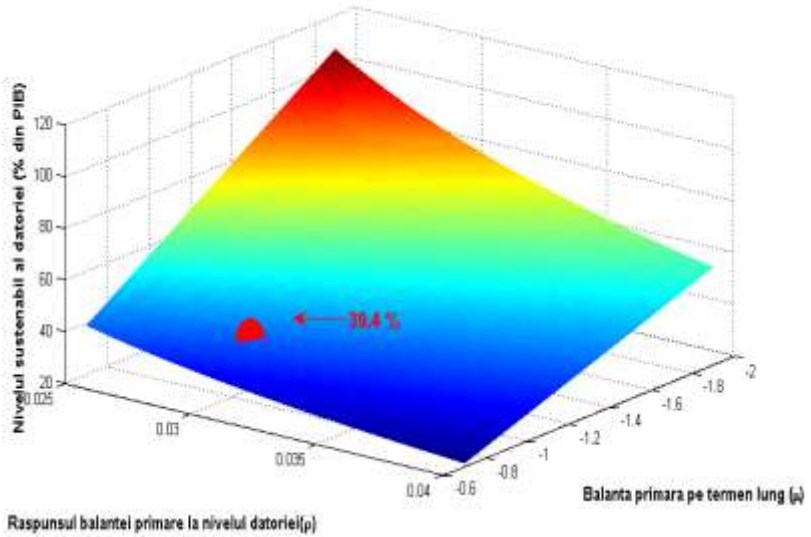
Model structural $D_{t-1}(s_t) = \tau_t - g_t + \sum_{j=1}^{\infty} \beta^j E_t \left[\frac{u'(y_{t+j} - g_{t+j})}{u'(y_t - g_t)} (\tau_{t+j} - g_{t+j}) \right]$

Comparaţii internaţionale – nivelul estimat al pragului de semnal în cazul datoriei publice (modelul empiric)

Sursa: BNR

Calibrarea nivelului optim al datoriei publice utilizând condiția de echilibru general (modelul structural)

Sursa: BNR

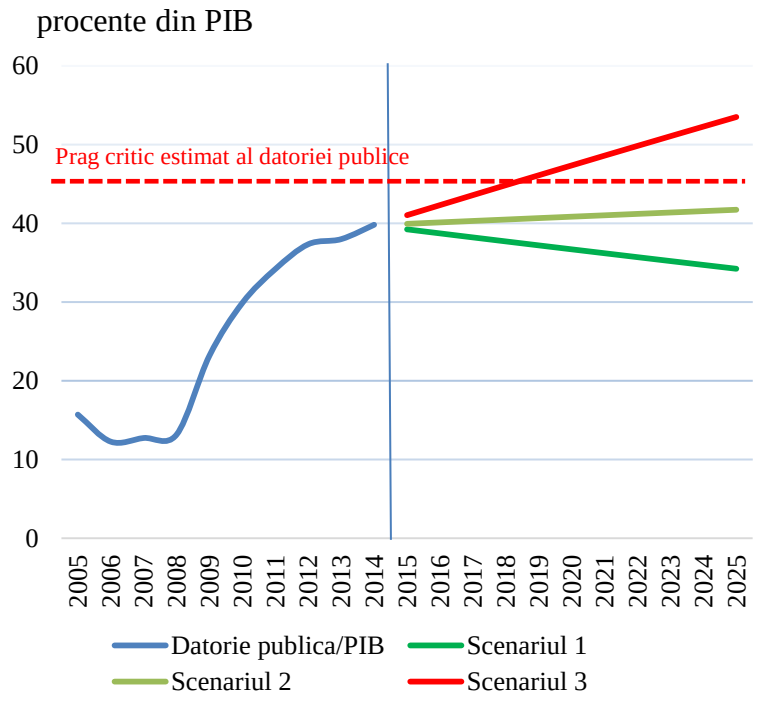
Este sustenabilă datoria publică a României? (III)

- Nivelul actual al datoriei publice este sustenabil, dar s-a apropiat de nivelul critic, a cărui depăşire ar avea consecinţe negative importante asupra creşterii economice (probabilitatea de recesiune fiind de peste 50 la sută) și asupra capacității ulterioare de împrumut în condiții adecvate.

- Menținerea deficitului în limitele stabilite prin MTO ar permite creșterea datoriei publice nominale, fără a se majora și nivelul datoriei publice raportat la PIB.

- Chiar în condițiile favorabile ale menținerii costurilor actuale cu datoria publică și al creșterii economice la nivelul PIB potențial, un deficit bugetar anual de cca. 3 la sută din PIB ar conduce la depășirea pragului critic al datoriei publice în următorii 3 ani.

Este sustenabilă datoria publică a României? (IV)

	Scenariul 1 (scăderea datoriei publice)	**Scenariul 2 (stabilizarea datoriei publice)**	**Scenariul 3 (creșterea datoriei publice)**
Rata dobânzii la datoria publică	4,05% 1)	4,05%	4,05%
Balanța primară a bugetului de stat	+0,3% din PIB 2)	-0,4% din PIB	-1,5% din PIB
Rata reală a creșterii economice	2,8% 3)	2,8%	2,8%

Notă: 1) Cheltuielile cu dobânzile la datoria publică raportate la datoria publică medie în anul 2014
2) Balanța primară a bugetului de stat de 0,3% din PIB corespunde unui deficit bugetar structural de aproximativ 1% din PIB pentru anul 2014 (MTO – Obiective bugetare pe Termen Mediu)
3) 2,8% reprezintă rata reală de creștere economică în anul 2014

Sursa: MFP, calcule BNR

Structura prezentării

- Harta riscurilor sistemice
- Capitolul 1. Contextul economic și financiar intern și internațional
- Capitolul 2. Sectorul real
- Capitolul 3. Sistemul financiar
- Capitolul 4. Infrastructura sistemului financiar
- Capitolul 5. Stabilitatea financiară, cadrul de reglementare și politicile macroprudențiale
- Tema specială – Sustenabilitatea datoriei publice a României din perspectiva stabilității financiare
- Principalele 10 mesaje ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

Principalele 10 mesaje
ale Raportului asupra stabilității financiare 2015

- Stabilitatea financiară s-a menținut robustă. Nu avem riscuri sistemice severe.
- Este necesară prudență în mixul de politici economice interne.
- Principalele riscuri vin din mediul extern.
- Sectorul bancar este rezilient, dar procesul de dezintermediere continuă.
- Creditarea în lei pentru populație a început să crească.
- Creditarea pentru companii rămâne modestă, dar există potențial de creștere.
- Principala vulnerabilitate în sectorul companiilor este indisciplina financiară.
- Datoria publică este sustenabilă în prezent.
- Menținerea deficitului la nivelul MTO asigură sustenabilitatea datoriei pe termen mediu și lung.
- BNR este aliniată la standardele macroprudențiale BCE/CERS.

Vă mulțumesc !